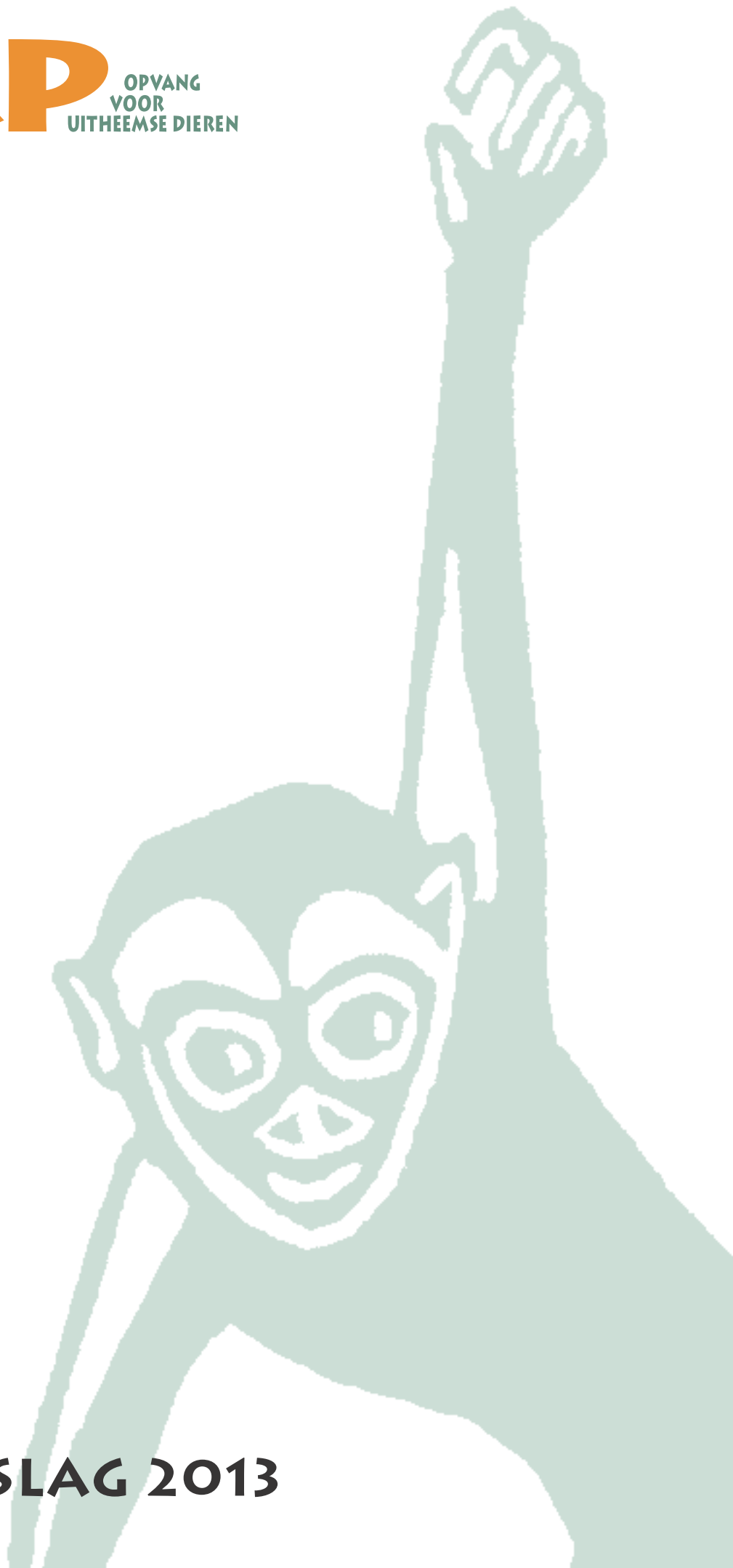

AAP OPVANG
VOOR
UITHEEMSE DIEREN

JAARVERSLAG 2013

INHOUDSOPGAVE

Verslag van de Raad van Toezicht	5
Bestuursverslag	11
De organisatie AAP in 2013	22
Strategie en beleid	24
Blik op de toekomst	30
Verantwoordingsverklaring	33
Het financieel verslag	36
Samenwerkingstabel	38
Vermogens- en liquiditeitsbeleid Stichting AAP	44
Jaarrekening	47
Overige gegevens	73
Exploitatiebegroting 2014	75
Meerjarenoverzicht	81
Uitleg van termen en begrippen	86

Dit jaarverslag is zakelijk en cijfermatig van opzet. Voor meer achtergronden, beeldmateriaal en persoonlijke verhalen over ons werk in 2013 verwijzen wij u graag naar het digitale jaarverslag op onze website www.aap.nl.
Alle foto's in dit jaarverslag betreffen dieren die door AAP zijn opgevangen, dan wel gebouwen of evenementen op het terrein van AAP en AAP Primadomus.

Dit jaarverslag is geprint op FSC-papier

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Het jaar 2013 was evenals 2012 een jaar met veel veranderingen en gebeurtenissen voor Stichting AAP. Met de ontwikkelingen rondom de Positieflijst in Nederland, de opening van de nieuwbouw in Almere en het nieuwe convenant met het gemeentebestuur van Villena ten behoeve van de ontwikkeling van Primadomus als bijzondere hoogtepunten. De organisatie groeit en internationaliseert, hetgeen beide druk legt op het aanpassingsvermogen van de medewerkers. En dat gaat niet zonder de nodige interne spanningen, die overigens onder controle zijn van het management.

TOEZICHTHOUDENDE ROL EN DE AUDIT COMMISSIE

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid, de algemene gang van zaken in de stichting en fungeert als klankbord voor en werkgever van de directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht krijgt de relevante informatie op basis van het Lange Termijn Plan en het jaarplan en in kwartaalrapportages en (in)formele bilaterale overleggen. Waar nodig wordt dit (op verzoek) ondersteund door een toelichting van de betrokken manager. De Raad van Toezicht is geheel bevoegd te handelen ten aanzien van de directeur-bestuurder.

- Tot het jaarverslag van de stichting behoort de verantwoordingsverklaring van de Raad van Toezicht.
- Het toezicht strekt zich uit tot de realisatie van de doelstellingen van de stichting, toezicht op de strategie en de risico's die zijn verbonden aan de activiteiten. De Raad van Toezicht bespreekt minstens eenmaal per twee jaar buiten de aanwezigheid van de directeur-bestuurder het eigen functioneren (inclusief dat van de individuele leden) en het functioneren van de directeur-bestuurder.

De Raad van Toezicht heeft een Audit Commissie ingesteld (2011) met twee eigen leden en aangevuld met één externe deskundige. De Audit Commissie heeft in 2013 tweemaal vergaderd en verslag uitgebracht aan de Raad. Behalve de goedkeuring van de jaarrekening heeft de externe accountant PWC geconcludeerd dat de interne beheersing van Stichting AAP gedurende 2013 van een goed niveau was.

De leden van de Raad van Toezicht werken onbezoldigd. Alleen werkelijk gemaakte kosten kunnen worden gedeclareerd. Hiervan is in 2013 geen gebruik gemaakt door de leden.

De leden van de Raad van Toezicht hebben geen zakelijke relaties met AAP. Er zijn maatregelen getroffen die belangenverstremming tegengaan. Deze zijn vastgelegd in de statuten van Stichting AAP.

BEOORDELING EN EVALUATIE VAN DE ACTIVITEITEN IN RELATIE TOT DE DOELSTELLINGEN

Daar waar AAP veertig jaar geleden begon als een lokaal opvangcentrum, is de organisatie gegroeid naar een toonaangevend instituut in Europa. Er is geen andere organisatie die internationaal over zoveel expertise beschikt en middelen om die expertise internationaal in te zetten. Dat beweegt AAP ertoe om langzaam maar zeker die positie vaster in handen te gaan nemen. En de organisatie boekt ook memorabele successen hiermee, waarvan de Positieflijst in Nederland en de CITES-erkenning in Spanje, cruciaal in de aanpak van de berberapenproblematiek aldaar, mooie voorbeelden zijn.

De Raad ziet duidelijk dat deze internationale en op wetgeving gerichte rol enige spanning teweegbrengt ten opzichte van de klassieke verzorgende rol, zowel in Spanje als in Nederland. Het zijn twee soorten organisaties binnen een organisatie. Of eigenlijk is het een matrix; verzorgend en inhoudelijk op de ene as en nationaal en Europees op de andere as. Dat brengt de nodige spanning met zich mee en zal dat de komende jaren blijven doen. De Raad is zich ten volle bewust van dit fenomeen en geeft hier in zijn vergaderingen aandacht aan. Niet in de laatste plaats vanwege de gevolgen die deze diversificatie kan hebben op zowel interne als externe percepties.

In 2013 werd zowel in Spanje als in Nederland nieuwbouw in gebruik genomen. Door deze nieuwbouw en de daarmee gepaard gaande verhuizingen en organisatieaanpassingen was en is de druk op de organisatie groot. Dit jaar is ook een aanvang gemaakt met de overall aanpassing van de salarissen aan de marktsituatie, waarmee gepoogd wordt om het hoge verloop binnen AAP iets te normaliseren. Hiermee hoopt de organisatie een verbeterde positie in te nemen op de arbeidsmarkt, een van de eerder gesignaleerde risico's voor AAP. De Raad heeft hier veel aandacht aan besteed en verwacht dat de salarisaanpassing weliswaar iets zal bijdragen aan een betere positie voor nieuwe medewerkers, maar

Naam	Datum in functie RvT	Jaar aftreden	Rol en specifiek aandachtsgebied in RvT	
De heer L.P.W. (Leen) Zevenbergen	07-09-2011	2014	Voorzitter Lid Audit Commissie Strategie en internationale ontwikkeling	Functie(s) Co-Founder B Corp Europe Interim CEO Solarus AB Nevenfunctie(s) Supervisory Board member Kampert&Helm Chairman Advisory Board MKB Servicedesk Writer and public speaker
Mevrouw M.E. (Marlies) Brenters	01-01-2011 (daarvoor vanaf 12-01-1995 als bestuurslid)	2013	Vicevoorzitter Afgetreden september 2013	Functie(s) DGA Dekapenta Nevenfunctie(s) –
De heer R.J. (Roelof) van Doveren	01-01-2011 (daarvoor vanaf 01-01-2000 als bestuurslid)	2014	Lid Voorzitter Audit Commissie Financiën	Functie(s) Van Doveren Finance, interim manager Nevenfunctie(s) Extern gecommiteerde Leer der Accountantscontrole aan de Vrije Universiteit
Mevrouw M.E. (Monique) de Vries	29-03-2012	2015	Lid Bedrijfsvoering, financiën	Functie(s) Zelfstandig consultant, interim manager en personal coach Nevenfunctie(s) Lid Raad van Toezicht NHL Hogeschool
Mevrouw A.A. (Annelies) Freriks	01-01-2013	2016	Lid Juridische aangelegenheden en Dier en maatschappij	Functie(s) Advocaat ELEMENT Advocaten en hoogleraar Universiteit Utrecht, Faculteit Diergeneeskunde Nevenfunctie(s) o.a. Lid Raad voor dieren- aangelegenheden en Lid Commissie voor de milieueffectrapportage
De heer K. (Koert) Liekelema	06-09-2013	2016	Lid Organisatie- ontwikkeling en Human Resource	Functie(s) Co-owner The Better For You Company Nevenfunctie(s) –

verwacht ook dat de onrust vanwege de aanpassing aan de internationale ambities nog even aan kan houden.

Door een gezamenlijk werkbezoek aan Spanje heeft de Raad een goed inhoudelijk beeld van de mogelijkheden en uitdagingen van Primadomus. De Raad is onder de indruk van de professionele wijze waarop het Spaanse management omgaat met de uitdagingen waar het voor staat en geeft volledige support aan deze activiteiten. Zeker omdat Primadomus een iets ander opvangkarakter krijgt met haar uitbreiding voor grote katten. De politieke omgeving waarin het Spaanse management moet opereren lijkt stabiel te zijn, maar blijft een punt van waakzaamheid met de op komst zijnde verkiezingen. Het is de Raad duidelijk dat de financiële middelen die naar Spanje gaan daar efficiënt en doeltreffend aangewend worden met een zuinige blik.

EVALUATIE VAN DE DIRECTEUR-BESTUURDER

Functioneren

Evaluatie van de directeur-bestuurder heeft ook in 2013 plaatsgevonden door middel van het voeren en vastleggen van een plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprek. Het oordeel over 2012-2013 was in grote lijnen goed tot zeer goed.

Beoordeling nevenfunctie(s)

Directeur-bestuurder David van Gennep (in dienst sinds 1992, daarvoor actief als vrijwilliger sinds 1981) heeft zitting in het bestuur van de European Alliance of Rescue centres and Sanctuaries (EARS) als voorzitter. Daarnaast is hij in 2013 toegetreden tot het bestuur van Wilde Dieren de Tent Uit, een samenwerkingsverband van dierenbeschermingsorganisaties die een beëindi-

ging nastreven van het gebruik van wilde dieren in het circus. Sinds februari 2011 is hij oprichter en eigenaar van VGAM, Van Gennep Animal Matters. De activiteiten van dit bedrijf variëren van het opzetten van een handel in tweedehands medische apparatuur tot het geven van advies en het in eigen beheer uitgeven van publicaties.

De nevenfuncties hebben in de meeste gevallen een toegevoegde waarde voor AAP. Hierbij valt te denken aan het inbrengen en delen van expertise met organisaties in een vergelijkbaar werkveld en het realiseren van de doelstellingen van AAP door internationale participatie en/of samenwerking. De nevenfuncties kennen geen risico's met betrekking tot belangenverstrengeling en/of onafhankelijkheid.

EVALUATIE VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht begint zijn definitieve vorm te krijgen met vijf vaste leden die ieder een eigen expertisegebied beheersen.

In 2013 hebben we als Raad afscheid genomen van Marlies Brenters, die al bijna twintig jaar verbonden was aan de stichting en daardoor erg veel historische kennis met zich meedroeg. De organisatie is haar erg dankbaar voor haar inspanningen die ze vanuit zowel Bestuur als Raad van Toezicht heeft gedaan en waardoor AAP geworden is wat zij momenteel is.

In 2013 hebben we twee nieuwe leden in de Raad van Toezicht verwelkomd: Annelies Freriks en Koert Liekelema. Annelies draagt met haar juridische achtergrond, vooral sectorgericht, heel veel bij aan de taken die AAP heeft op wetgevend gebied. Koert was reeds eerder kort lid van de Raad, maar wegens buitenlandse werkzaamheden verhuisde hij in 2012 naar Nieuw-Zeeland. Na zijn terugkeer heeft de Raad hem met open armen ontvangen om weer zitting te nemen en daarmee de plaats in te nemen van de vertrekkende Marlies.

De Raad heeft in 2013 zijn tweejaarlijkse zelfevaluatie uitgevoerd, hetgeen niet tot opzienbarende resultaten heeft geleid, maar die de Raad er wel toe heeft aanzet om zijn bestuurlijke expertise middels trainingen te versterken.

Eenmaal per jaar heeft de Raad van Toezicht een strategiedag met het gehele managementteam, hetgeen altijd een langetermijnkarakter heeft en waarbij ideeën middels presentaties worden gedeeld. Ook dit jaar was dat weer een bijzonder aangename en nuttige bijeen-

komst, waardoor er een nauwe betrokkenheid ontstaat tussen dagelijks management en de meer op lange termijn gerichte Raad.

EVALUATIE VAN DE RISICO'S EN RISICOBEBEERSING

In 2011 is door directie en MT onder begeleiding van een externe partij een strategische risicoanalyse uitgevoerd. In 2013 is geen aanleiding gezien deze te herhalen. Zoals ieder jaar heeft de externe accountant PricewaterhouseCoopers (PWC) een interim-controle uitgevoerd om de risico's op de interne processen vast te stellen. PWC heeft de beheersing als goed beoordeeld.

EVALUATIE VAN DE ORGANISATIESTRUCTUUR

Eind 2013 heeft de Raad besloten zijn statuten, in samenspraak met het Centraal Bureau voor Fondsenwerving nogmaals aan te passen. Op 23 december zijn de aangepaste statuten gepasseerd.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

De Raad is er zich ten volle van bewust dat AAP onder behoorlijk grote druk werkt. Op veel vlakken vinden veranderingen plaats en dit is bijna het maximale wat een organisatie aankan; nieuwbouw, groei, externe gerichtheid, internationalisatie en wetgeving zijn een greep uit de terreinen waarop gewerkt wordt aan verbetering.

Niet alles is wellicht zichtbaar voor de buitenwereld, maar vanuit de Raad van Toezicht worden al deze gebieden heel duidelijk herkend en maximaal besproken met het management. Het is de mening van de Raad van Toezicht dat door een optimale samenwerking tussen management en Raad alle bovenstaande terreinen goed onder controle kunnen blijven, maar een strakke vinger aan de pols is gewenst om samen een mooie toekomst op te bouwen.

Almere, 27 maart 2014

*Namens de Raad van Toezicht
Leen Zevenbergen, voorzitter*

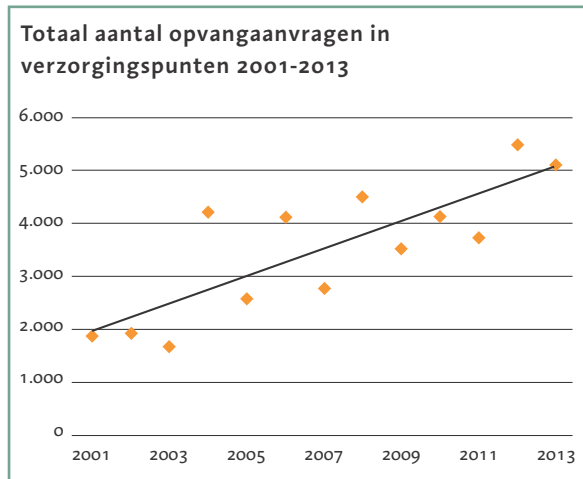
BESTUURSVERSLAG

**VISIE OP OMVANG/ACTUALITEIT
PROBLEMATIEK**

In 2012 bleek dat de wachtlijst bij AAP alleen aangepakt kan worden indien we beschikken over meer opvangcapaciteit. Omdat AAP haar meerwaarde ziet indien de koppeling gemaakt kan worden tussen praktische hulp aan dieren met het meer beleidsmatig gerichte werk van preventie, was het logisch om deze uitbreiding van capaciteit deels in Almere te plegen, maar vooral ook in Spanje; Primadomus. Zo kon in 2013 in Almere een nieuwe Primatenhal in gebruik worden genomen en een nieuwe quarantaine met veterinaire complex. Dat het gereedkomen van deze extra capaciteit vrijwel volledig samenviel met de totstandkoming van een Nederlandse Positieflijst voor Zoogdieren, hadden we hooguit kunnen dromen!

In Spanje werd in 2013 de laatste hand gelegd aan een resocialisatie-unit waarmee aan de opvang van jonge berberapen in Spanje vorm gegeven kan worden. Het directe resultaat hiervan was de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst met de Spaanse autoriteiten om samen de handhaving vooruit te kunnen helpen.

In bovenstaande grafiek is de stijgende lijn van opvangaanvragen weergegeven.

**BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN
IN VERSLAGJAAR**

De verwachting was dat het aangekondigde verbod op het gebruik van exotische dieren in het circus in 2013 van kracht zou worden. Dat bleek meer tijd te kosten dan door het ministerie eerder was voorzien. AAP was, via haar partner Wilde Dieren de Tent Uit, betrokken bij de discussies over dit onderwerp.

Het dossier Wilde dieren als Huisdier bereikte in 2013 wel zijn hoogtepunt door de presentatie van de Positieflijst aan de Tweede Kamer in de zomer. In samenspraak met het ministerie was AAP betrokken bij het opstellen van een implementatieplan waarbij natuurlijk veel aandacht was voor de handhaving en dus de opvang van dieren. Met name in het laatste dossier heeft AAP haar toegevoegde waarde goed duidelijk kunnen maken en kunnen we tevreden terugkijken.

WAAROM HUIDIGE KOERS?

AAP mag trots zijn op de gekozen werkwijze waarbij theorie en praktijk elkaar steeds dienen te versterken: de AAP-Methode werkt!

Kennis en publiek

In voorgaande jaren is vastgesteld dat AAP aandacht dient te schenken aan een stevig fundament in de samenleving om daarmee haar bereikte doelstellingen een meer duurzaam karakter mee te geven. In 2013 is een start gemaakt met het fenomeen Crowdsourcing waarbij het grote publiek gevraagd werd om mee te denken over het misbruik van exoten op vakantiebestemmingen. Initieel leidde dit tot veel bijval, maar uiteindelijk lukte het niet om deze digitale support om te zetten naar feitelijke hulp. In 2014 en volgende jaren zal dit leerproces een vervolg moeten krijgen, opdat we er ons voordeel mee kunnen doen.

Een door AAP eind 2013 uitgevoerd imago-onderzoek toont aan dat men AAP ziet als een kundige en professionele instelling. Het feit dat AAP hier verder in gaat investeren zal niet of nauwelijks negatieve gevolgen hebben voor de steun die het publiek ons geeft.

Europees

De focus komt bij AAP steeds meer te liggen op de Europese aanpak van het gebruik van exoten als huisdier. Zeker als het gaat om de uitrol naar Europa is de meeste aandacht daar naar uitgegaan. Mede op initiatief van

AAP werden bijeenkomsten belegd in Brussel, waardoor de maatschappelijke steun voor de door AAP beoogde aanpak werd verbreed. In Almere werd een openings-event georganiseerd rondom de ingebruikname van de nieuwe Primatenhal welke bezocht werd door een groot aantal stakeholders en waar de uitwisseling van informatie leidde tot nieuwe inzichten bij een aantal van hen. Delen van kennis, samenwerken en netwerken, de Europese uitrol en de koppeling van theorie en praktijk kwamen hier op een zeer constructieve manier samen. Om de samenwerking tussen de opvangcentra te versterken, werd besloten om voor de Europese Alliantie (EARS) op zoek te gaan naar een directeur. Deze ging voortvarend aan de slag: hij heeft in 2013 zelf een screening uitgevoerd van een van de kandidaat-partners en is nu zijdelings betrokken bij de totstandkoming van de regelgeving in Nederland als het gaat om de Positieflijst.

TERUGBLIK IN CIJFERS

Het jaar 2013 sluiten we af met een batig saldo (+ € 1,5 miljoen), dit is € 3,1 miljoen hoger dan begroot. Het hogere resultaat is een gevolg van hogere fondsenwervende opbrengsten dan begroot (+ € 1,7 miljoen). Dit is met name het gevolg van hogere baten uit nalatenschappen (+ € 1,5 miljoen) en een subsidie / geoordeelde donaties van in totaal € 0,21 miljoen voor de nieuwbouw. Ook zijn de baten uit subsidie hoger dan begroot (+ € 0,32 miljoen) als gevolg van de gehanteerde administratieve afhandeling.

De kosten zijn lager uitgekomen dan begroot (- € 0,73 miljoen). Dit is een gevolg van lagere kosten dan begroot bij Preventie en Fondsenwerving (- € 0,67 miljoen als gevolg van met name het niet realiseren van een tv-serie), lagere personeelskosten (- € 0,12 miljoen) en lagere afschrijvingskosten (- € 0,1 miljoen). Hogere kos-

ten zijn gemaakt voor het dakherstel aan het Chimpanseecomplex (+ € 0,19 miljoen), deze zijn onderdeel van een nog lopende garantieclaim.

HOOGTEPUNTEN IN 2013

Terugkijkend op het jaar 2013 kunnen we met tevredenheid vaststellen dat er een aantal hoogtepunten is geweest die de ontwikkeling van AAP op het gebied van kennis, internationaliseren en samenwerken bevestigen. De belangrijkste hoogtepunten zijn:

– *Weer meer dieren opgevangen*

Mede dankzij een optimaal gebruik van onze faciliteiten in Spanje, kon AAP in 2013 beduidend meer dieren opvangen dan in voorgaande jaren. Naast een groot aantal ex-laboratoriumdieren, zorgde een verbeterde handhaving van wetgeving voor een toestroom aan dieren.

– *Besluit Positieflijst Nederland*

Achter de schermen is bij AAP hard gewerkt aan alles wat nodig is om de totstandkoming van een Positieflijst in Nederland te bewerkstelligen. In 2013 heeft de staatssecretaris het definitieve besluit genomen dat de Positieflijst per 1 juli 2014 wordt ingevoerd.

– *Europees seminar 'Positieflijst'*

Op basis van het grote succes in Nederland heeft AAP samen met de Eurogroup for Animals een Europees seminar georganiseerd over de Positieflijst. Vertegenwoordigers van landelijke autoriteiten, politici uit Brussel en collega-organisaties uit vele Europese landen hebben kennis uitgewisseld over de Nederlandse best practices. Voor AAP een belangrijke basis voor de verdere Europese uitrol in 2014.

– *VARA Vroege Vogels resultaat*

AAP is trots op het feit dat in tijden van crisis de donateurs ons trouw blijven steunen. De uitstroom van bestaande donateurs bleef beperkt, daarnaast zijn ook in 2013 weer nieuwe mensen ons gaan steunen. Dit heeft geleid tot een stijging in de VARA Vroege Vogels monitor 2013; een opmerkelijk resultaat.

– *Opening nieuwbouw in Almere*

In juli is de nieuwe quarantaine in Almere geopend en de nieuwe resocialisatieafdeling voor primaten. Gebouwen die zowel voor de dieren als voor onze medewerkers

en vrijwilligers een veel betere leef- en werkomgeving opleveren. Bovendien hebben we hiermee onze opvangcapaciteit in de quarantaine verdubbeld en in de resocialisatieafdeling met 50% kunnen vergroten. We zijn hiermee klaar om de wachtlijst van honderden dieren te gaan wegwerken.

– *Erkenning voor Primadomus; lokaal en nationaal*

In 2013 is een belangrijke stap gezet voor Primadomus. Met de gemeente is een overeenkomst getekend die de verdere ontwikkeling van Primadomus mogelijk maakt. Primadomus kan nu opereren als een volwaardig opvangcentrum. De erkenning is verder bevestigd door als enige opvangorganisatie in Spanje officiële CITES-certificering te ontvangen. Zowel lokaal als nationaal een gezonde basis om ons werk in Spanje verder te kunnen uitbouwen.

TELEURSTELLINGEN

Naast de hoogtepunten is er ook een aantal zaken dat niet heeft voldaan aan onze verwachtingen. De belangrijkste daarvan zijn:

– *Pilot handhaving berberapen*

Voor 2013 hadden wij ons ten doel gesteld een handhavingpilot uit te voeren in Algeciras. Na jaren van voorlichting over de berberapen, wilden we samen met de lokale autoriteiten controles uitvoeren op de smokkel van berberapen via de veerboten. Samen met collega-organisaties is geprobeerd de samenwerking met autoriteiten hiervoor op te zetten. Dit heeft meer tijd en hobbels gekend dan verwacht. Hierdoor is het niet tot uitvoering gekomen in 2013. Wel is een goede basis gelegd voor de uitvoering in 2014.

– *Uitstroom vrijwilligers*

AAP heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in het boeien en binden van onze betaalde krachten. Zie ook de geleerde lessen. In 2013 hebben we onderzoek uitgevoerd naar de uitstroom van vrijwilligers. Daarin is bevestigd dat AAP moeite heeft om vrijwilligers te binden aan de organisatie en dat de uitstroom van ruim 60% veel te hoog is. Deze cijfers zijn een grote teleurstelling, maar natuurlijk een kans voor AAP om zich te verbeteren. Met als rode draad het beter afstemmen van wederzijdse verwachtingen voorafgaand aan én tijdens het vrijwilligerswerk. De gedane verbeterings-

gesties zijn inmiddels meegenomen in een nieuw vrijwilligersbeleid dat in 2014 wordt geïmplementeerd.

– *Stabilisatie succes van inzamelen Air Miles, zoektocht naar nieuw inzamelproduct*

Jarenlang heeft AAP met veel succes het Air Miles-programma als bron van fondsenwerving kunnen gebruiken. Ondanks het feit dat wij jaarlijks nog veel nieuwe gevers binnenkrijgen dankzij vele voor AAP sparende donateurs, zien we dat de groeicurve is afgevlakt. Na jaren van groei een, natuurlijk ook verwachte, teleurstelling. Om die reden is AAP al enige tijd op zoek naar een nieuw laagdrempelig instapmodel. Ondanks vele creatieve sessies zijn wij daarin nog niet succesvol geweest.

GELEERDE LESSEN

Terugkijkend hebben wij ook geleerd in 2013. Punten die ons helpen onszelf te verbeteren naar de toekomst.

– *Inzicht in reden uitstroom medewerkers en moeilijk invullen sleutelposities*

In 2012 hebben we vervolgstappen gezet op basis van de uitkomsten van het in het vorige jaarverslag genoemde medewerkerstevredenheidsonderzoek. Naast een uitdaging in organisatiecultuur bleek uit een arbeidsvoorwaardenbenchmark dat de arbeidsvoorwaarden bij AAP (flink) achterblijven bij onze concurrenten op de arbeidsmarkt. Dit vormde deels een verklaring voor de uitstroom en een bevestiging van de oorzaak van het moeilijk werven van sleutelfunctionarissen. Om die reden heeft AAP besloten de arbeidsvoorwaarden te heroverwegen en waar noodzakelijk aan te passen. Deze aanpassing werd in stapjes in 2013 toegepast. Positief is het te constateren dat dit al heeft geleid tot succesvolle werving van voorheen moeilijk in te vullen posities.

– *Impact samenwerkingsverbanden*

AAP opereert steeds vaker in samenwerkingsverbanden om draagvlak te verbreden en sneller tot resultaten te komen. Het is een uitdaging om binnen dit soort verbanden de juiste balans te vinden tussen het sluiten van compromissen en het vasthouden aan de eigen identiteit. Op basis van dit ook al in 2012 opgenomen leerpunt is in 2013 de samenwerking met de Eurogroup for Animals geëvalueerd. In de hernieuwde samenwerkingsovereenkomst zijn onze processen meer

met elkaar geïntegreerd, wat de impact van de samenwerking moet vergroten. In dit geval gaat het om de concrete Europese vervolgaanpak voor de Positieflijst.

– *Innovatie; omgang met publiek*

AAP heeft geconstateerd dat het publiek in toenemende mate een stakeholder van belang is ten aanzien van onze preventiegerichte doelstelling. Daarnaast verwacht het publiek in toenemende mate interactie met de organisatie die ze steunt om een doelstelling te verwezenlijken. Tot dusverre heeft AAP dit publiekscontact verdeeld over drie verantwoordelijke functies/afdelingen: Fondsenwerving, Communicatie en Preventie. Om uniformiteit en adequaatheid van het publiekscontact te borgen in de toekomst, gaat AAP in 2014 onderzoeken in hoeverre wij onze organisatie daarop moeten aanpassen.

TERUGBLIK OP RESULTATEN PER AFDELING

AAP is een ambitieuze organisatie die in de jaarplannen voor zichzelf de lat graag hoog legt. Gedurende het jaar komen er echter ook altijd onverwachte kansen voorbij waar AAP gebruik van wil en moet maken. Gevolg is dat dan de prioriteiten opnieuw bekeken moeten worden en herzien om ruimte te creëren. Dat was in 2013 niet anders en we zijn dan ook zeer tevreden met de ruim 80% gerealiseerde jaarplanactiviteiten.

PREVENTIE

Met het einde van de wetgevingsprocessen voor een Positieflijst en het verbod van wilde dieren in circussen in Nederland in zicht, heeft Preventie eind 2013 de stap gezet naar de verdere verlegging van de focus op Europa in 2014.

Particulier bezit exoten ('Positieflijst')

AAP's grootste en meest tot de verbeelding sprekende succes is op 16 december 2013 aangekondigd door de staatssecretaris van Economische Zaken. Op die datum stuurde zij een formele brief naar de Tweede Kamer waarin zij aankondigde dat de Positieflijst met ingang van 1 juli 2014 wordt ingevoerd in Nederland.

Voor AAP is dit een afsluiting van een lang en niet altijd eenvoudig proces: al sinds 1992 hebben we aan dit onderwerp gewerkt. Toen werd de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren van kracht. In 2012 heeft het proces een concreet vervolg gekregen door het ontwikkelen van een beoordelingssystematiek door de Wageningen Universiteit (WUR). Deze systematiek beoordeelt op grond van een aantal criteria de geschiktheid van zoogdieren als huisdier. AAP heeft hieraan bijgedragen door het leveren van expertise gebaseerd op onze veertigjarige ervaring in het opvangen van exotische zoogdieren. In 2013 heeft het ministerie de systematiek overgenomen en deze vertaald naar een Positieflijst bestaande uit een groene lijst (dieren die geschikt zijn als huisdier) en een paarse lijst (dieren die onder voorwaarden geschikt zijn als huisdier). Alle dieren die niet op deze lijsten voorkomen, zijn niet geschikt als huisdier. Een fantastisch resultaat na jaren van inzet, waarbij we met trots terugkijken op onze bijdrage in dat proces.

De Positieflijst in Nederland is een enorme stap voorwaarts in onze doelstelling om op Europees niveau het gebruik van exoten als huisdier een halt toe te roe-

pen. Aangezien dit niet op de Brusselse agenda staat, doen we dit in eerste instantie door het bepleiten van de Positieflijst in individuele landen. Als kick-off voor onze inspanningen in Europa, heeft AAP samen met de Eurogroup for Animals een Europees seminar georganiseerd over de Positieflijst. Er bleek brede interesse voor het onderwerp; het evenement bracht meer dan zeventig vertegenwoordigers van veertig overheids- en non-profitorganisaties uit twaalf EU-lidstaten bij elkaar. Staatssecretaris Dijkema stelt in de afsluitende paragraaf van haar brief aan de Tweede Kamer over de Positieflijst: 'Gelet op de open grenzen en de wens van een aantal lidstaten om ook te komen met een Positieflijst, is het belangrijk om een dergelijke regulering op Europees niveau af te gaan spreken.' Een plezierige steun in de rug voor AAP in de Europese vervolgstappen die we vanaf 2014 gaan zetten.

Illegale handel in berberapen

Door de smokkel van berberapen naar Europa is hun voortbestaan bedreigd en wordt hun welzijn ernstig geschaad. AAP heeft al vele berberapen opgevangen en blijft meldingen ontvangen van berberapen die opgevangen moeten worden. Dankzij de combinatie van onze jarenlange ervaring op het gebied van opvang en rehabilitatie van primaten en onze aanwezigheid in Spanje met Primadomus, is AAP in de positie om de berberapenproblematiek in Europa naar zich toe te trekken. Dit doen we door handhaving, voorlichting en opvang bij elkaar te brengen. Deze geïntegreerde aanpak moet leiden tot een duurzame oplossing.

AAP werkt daarbij nauw samen met Spaanse autoriteiten en collega-organisaties. De laatste vijf jaar heeft AAP een voorlichtingscampagne georganiseerd in de haven van Algeciras, de belangrijkste haven voor toeristen die reizen van Europa naar Marokko. In 2013 zijn wederom minimaal 35.000 toeristen bereikt. Voor 2013 had AAP zich ook een handhaafactie in de Spaanse havens ten doel gesteld; verscherpte controles door autoriteiten op de smokkel van berberapen. In 2013 lukte het nog niet om de samenwerking met Spaanse handhavende instanties hiervoor op te zetten. De gelegde contacten bieden echter een stevige basis om dit in 2014 wel te doen. Bovendien financiert AAP sinds 2013 wetenschappelijk onderzoek naar de handel in berberapen, om daarmee het urgentiebesef in Brussel te vergroten.

Wet Natuurbescherming

In 2013 is het ministerie gestart met het verwerken van het advies van de Raad van State voor een bijgestelde tekst voor de Wet Natuurbescherming. Deze wet combineert de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet. Een coalitie van natuurbeschermings- en dierenwelzijnsorganisaties heeft een uitvoerig visiedocument opgesteld dat als input heeft gediend voor het advies van de Raad van State. AAP heeft ervoor gezorgd dat in dit visiedocument ook een paragraaf is opgenomen over exotische dieren. De Dierencoalitie, waar AAP lid van is, heeft zich gericht op het inbrengen van het concept van de 'intrinsieke waarde van dieren'. De behandeling van het wetsvoorstel wordt in 2014 verwacht.

Wilde dieren in entertainment (Wilde Dieren de Tent Uit)

AAP werkt al vele jaren samen met partnerorganisaties om te komen tot een verbod op het gebruik van wilde dieren in circussen in Nederland. Voorlichting, lobby, campagnes, monitoren van de (populatie van) circusdieren enz. zijn grotendeels belegd bij WDDTU. Het kabinet van VVD en PvdA verraste in 2012 vriend en vijand met hun regeerakkoord vanwege een voorgenomen verbod op wilde dieren in circussen. Gezien deze ontwikkelingen bewandelen we zo veel mogelijk wegen om te bewerkstelligen dat het regeerakkoord daadwerkelijk wordt omgezet in regelgeving. In 2013 heeft WDDTU hiervoor de vinger aan de pols gehouden. Europa blijkt nog steeds niet rijp voor regelgeving met betrekking tot circussen. Daarom richten we onze inspanningen ook hier vooral op de lidstaten die de meeste kansen bieden.

OPVANG, REHABILITATIE EN HERPLAATSING

In 2013 heeft AAP 281 dieren opgenomen, opnieuw meer dan in voorgaande jaren. Dit jaar werden geen nieuwe chimpansees opgevangen, maar wel 71 overige primaten, 91 zoogdieren en 119 vogels. 275 dieren werden in Almere opgenomen en in december is de quarantaine in Primadomus in gebruik genomen voor de eerste 6 primaten.

In totaal werd in 2013 voor 524 dieren opvang aangevraagd: 6 chimpansees, 257 primaten, 88 middelgrote zoogdieren en 173 kleine zoogdieren. In de categorie

primaten waren de meeste opvangaanvragen voor java- apen (58), berberapen (55) en Japanse makaken (40). Bij de grote zoogdieren staan wasberen (27) en wasbeerhonden (10) bovenaan. Terwijl bij de kleine zoogdieren vooral opvang werd aangevraagd voor degoes (70), diverse uitheemse boomeekhoorns (48) en suikereekhoorns (10). De aanvragen voor primaten kwamen voornamelijk uit Frankrijk (78), Italië (56) en Duitsland (55). Bij de overige zoogdieren (grotere en kleine) kwamen 200 aanvragen uit Nederland (met name kleine zoogdieren), 27 aanvragen uit Spanje en 16 uit Frankrijk.

In 2013 werden twee nieuwe quarantainefaciliteiten in gebruik genomen. In Primadomus kwamen er acht units bij en in Almere maar liefst vijftien. Ook de primatenrehabilitatieafdeling werd uitgebreid. In Almere is er nu extra ruimte voor veertig primaten en in Primadomus voor maar liefst zeventig primaten extra. Dit zal het mogelijk maken om in 2014 en daarna nog meer van de opvangaanvragen te kunnen honoreren.

Rehabilitatie

In Almere heeft het diervverzorgerteam gedurende het jaar zo'n 350 dieren verzorgd. Het team in Primadomus heeft ruim vijftig primaten verzorgd in 2013.

In 2013 was de gemiddelde verblijfsduur voor de kleine zoogdieren 2,0 jaar en voor middelgrote zoogdieren 0,9 jaar. Dit is vergelijkbaar met de jaren ervoor. Voor de chimpansees is de gemiddelde verblijfsduur gestegen naar 7,6 jaar ten opzichte van 6,6 jaar in 2012. Er zijn dit jaar geen nieuwe chimpansees opgenomen, maar wel zijn er vier chimpansees herplaatst. De gemiddelde verblijfsduur van de primaten in Almere is met 3,2 jaar iets hoger dan in 2012, maar net binnen het streven van 3,3 jaar.

Helaas zijn er in 2013 ook weer dieren overleden. Dit jaar betrof dat vooral dieren die in zeer slechte toestand waren, of zelfs al overleden bleken bij binnenkomst. Het ging om 32 vogels, 32 zoogdieren en 23 primaten. Er werd één berberaap geboren ondanks anticonceptie-maatregelen en drie marmosets kwamen zwanger binnen (in totaal zeven jongen).

Herplaatsing

In 2013 werd voor 215 dieren een nieuw onderkomen gevonden bij samenwerkingspartners in binnen- en bui-

	Resultaat	Doel	Vershil
Aantal Air Miles spaarders	99.871	116.000	-13,9%
Aantal donateurs	60.875	68.000	-10,5%
Gem. jaarbijdrage	€ 60,39	€ 57,02	+5,9%
Uitstroom % donateurs	11,3%	8,5%	+33%
Nalatenschappen & legaten	€ 3.087.446	€ 1.600.000	+93%
Recycleproducten	€ 127.890	€ 110.000	+16,3%
Projectdonaties	€ 135.534	€ 65.000	+108,5%

Bronnen: Exact, Manyware, rapportage Loyalty Management Netherlands

tenland. Dit aantal is inclusief 85 vogels die door de overheid na hun quarantainetijd elders zijn ondergebracht. Buiten de vogels en ex-laboratoriumgroepen is 25% van het dierenbestand aanwezig op 1 januari 2013 herplaatst. Dit is hoger dan gepland (17%), maar lager dan het beoogde meerjaarlijkse gemiddelde van 33%. Een groep van 33 dieren moest helaas terug naar de eigenaar. Zoals gepland is de herplaatsstrategie geëvalueerd en in 2014 zullen er vier nieuwe methoden getest worden om aan de herplaatsbehoefte op de lange termijn te kunnen voldoen. Op 1 januari 2014 verbleven er 578 AAP-dieren, verspreid over 97 herplaatspartners wereldwijd.

FONDSENWERVING

Om de korte- en langetermijndoelstellingen van AAP te bereiken, hebben we een financiële armslag nodig. In 2013 is het AAP wederom gelukt om in een sterk concurrerende markt, nog steeds economisch moeilijke tijden en met teruglopende resultaten op veelgebruikte wervende kanalen een goed fondsenwervend resultaat neer te zetten. De uitgangspunten van onze fondsenwerving bleven in 2013 onveranderd: geen structurele subsidies en de focus op fondsenwerving onder particulieren.

Resultaat	Doel	Vershil
€ 7.511.955	€ 6.047.000	+ 24%

De extra inkomsten zijn voornamelijk gerealiseerd door hogere baten uit nalatenschappen, veel minder door de verwachte toename in aantallen donateurs, giften en Air Miles-spaarders.

Voor uitgebreide financiële resultaten, zie het verslag op pag. 48 en verder.

De strategie van laagdrempelig werven middels Air Miles en recyclingproducten bleef gehandhaafd. De gebruikelijke kanalen en middelen die wij inzetten om Air Miles-spaarders te werven lieten echter een daling zien. Deze signalen samen met de afnemende respons op de r/tv-spot zorgden ervoor dat wij nieuwe strategieën zijn gaan testen met meer potentie. De werving van nieuwe donateurs bleek ook lastig. Ook hiervoor worden nieuwe strategieën met nieuwe kanalen getest. De succesvolle nieuwe kanalen worden verder uitgebreid in 2014.

Een actie voor het werven van notariële schenkingen onder onze bestaande donateurs liet wederom een goed resultaat zien. Op de vraag aan dierenartspraktijken, kappers, trimsalons en andere praktijken of zij onze Air Miles-folders wilden neerzetten, werd enthousiast gereageerd. De acties die tot doel hadden donateurs die al langere tijd niet hadden gegeven weer aan AAP te binden, kenden eveneens een goede respons. Ook waren de grote projectmatige donaties voor de nieuwbouw in Almere en Primadomus zeer welkom. Het mooie en bijzondere gebaar van donateurs die AAP in hun testament opnemen bracht een onverwacht hoog bedrag op.

Continu beseffen wij hoe waardevol onze donateurs zijn. We kunnen, ondanks de aanblijvende crisis, op hen blijven vertrouwen. Het gemiddelde giftbedrag en de tijd dat men donateur blijft, steeg. Deze waardevolle band met onze achterban behouden we met ons kwartaalblad Apenote, het adoptienieuws, de Donateur Dagen, rondleidingen en persoonlijk contact. We verwachten deze band nog meer te versterken door het verder aanscherpen van ons loyaliteits- en welkomstprogramma.

Nationale Postcode Loterij

- AAP ontvangt jaarlijks steun van de Nationale Postcode Loterij in de vorm van een vrij te besteden bijdrage van € 500.000. De Nationale Postcode Loterij is daarmee één van de belangrijkste partners van AAP.
- In 2013 kwam de bijdrage ten goede aan de nieuwe quarantaine en het Apenhuis in Almere.
- Zichtbaarheid van AAP werd door de Nationale Postcode Loterij mogelijk gemaakt in Koffietijd op RTL4 en in de eigen middelen van de loterij.
- De Nationale Postcode Loterij heeft afgelopen jaar wederom duurzame ijsjes en chocola beschikbaar gesteld tijdens de evenementen van AAP.

Wij worden gesteund door

Klachtenafhandeling

Klachten worden vastgelegd in het klachtenregister, zoals vereist door het CBF en conform eigen regels. In 2013 ontvingen we 55 klachten. Dit is een stijging van 17% ten opzichte van vorig jaar. De top drie bestaat uit klachten over onze telemarketing, administratieve procedures en de fondsenwervende mailpacks. Het verder verscherpen van de mailvoorkeuren en verandering in het aansturen van de telemarketing zijn focuspunten voor 2014.

CBF

AAP dient in het kader van het CBF keur onder het driejaarlijks gemiddelde van 25% te blijven als het gaat om de directe kosten van fondsenwerving. Voor de planning van haar acties hanteert AAP een eigen grens van 20% en bleef daar met 11,4% ruim onder.

PRIMADOMUS

Waar Primadomus initieel bedoeld was als opvanglocatie voor het gezonde deel van de BPRC-chimpansees, die inmiddels deels zijn opgevangen door een Nederlandse dierentuin, is in de roerige ontwikkelhistorie de doelstelling van Primadomus noodzakelijkerwijs bijgesteld. Eerst tot Life Time Care Center voor moeilijk herplaatsbare groepen uit Almere. Inmiddels zien wij in Zuidwest-Europa een, door autoriteiten bevestigde, grote behoefte aan een gelijkwaardig opvangcentrum als in Almere.

In 2013 is door een zeer constructieve samenwerking met de gemeente Villena een grote stap gezet in de ontwikkeling van Primadomus. Er is een nieuwe overeenkomst met de gemeente getekend die het mogelijk maakt om in Primadomus dieren op te vangen, verdere uitbreiding te realiseren en rondleidingen te geven. Dit gecombineerd met het bouwen van een quarantaine maakt dat in november 2013 de eerste dieren in Primadomus zijn opgevangen.

Daarbij zijn wij vooral trots op het feit dat Primadomus het eerste opvangcentrum is in Spanje dat een CITES-erkenning heeft gekregen. Voor AAP een belangrijk hulpmiddel voor erkenning in Spanje en onder andere de uitvoering van de handhaafpilot in Spaanse havens in 2014.

De dierbezetting in Primadomus is niet optimaal geweest in 2013. Dit als gevolg van de nieuw opgeleverde verblijven. Deze konden pas later in gebruik worden genomen door het ontbreken van de benodigde vergunningen. In 2014 gaat de quarantaine op volle toeren draaien en worden de verblijven voornamelijk gevuld met de grote hoeveelheid berberapen die nog op de wachtlijst staan.

In 2013 is besloten dat AAP in Primadomus verblijven gaat realiseren voor het opvangen van grote katten.

Binnen het preventieprogramma entertainment zien we met name in Zuidwest-Europa een groot aantal grote katten. Iets waar AAP al met grote regelmaat voor wordt benaderd door autoriteiten. In 2013 zijn workshops gehouden met experts om de impact van deze opvang te onderzoeken. Op basis daarvan zijn plannen ontwikkeld voor 2014.

Draagvlak in Spanje zien wij als belangrijke voorwaarde om onze verdere ambities met Primadomus te kunnen realiseren. Dat begint met het creëren van lokaal en regionaal draagvlak. In 2013 hebben wij om die reden voorbereidingen getroffen om rondleidingen te kunnen geven. Eind 2013 waren daarvoor alle benodigde vergunningen binnen en de eerste rondleidingen zijn gepland voor begin 2014.

COMMUNICATIE

Met onze communicatie willen we ervoor zorgen dat een breed publiek AAP kent (Nederland, Spanje en Europa), men de juiste associaties heeft bij het merk AAP en er draagvlak is voor onze activiteiten. Hierbij vormen onze kernwaarden het uitgangspunt voor ons handelen. We zijn transparant over wie we zijn en wat we doen.

Onze strategie voor de komende jaren, is het genereren van (gratis) publiciteit, het verhogen van het kennisniveau van het algemeen publiek, het ontwikkelen van een geïntegreerde communicatiestrategie en het optimaliseren van de impact van onze middelen.

De middelen die AAP inzet in de communicatie met donateurs, publiek en andere belangrijke stakeholders, zijn zeer divers. In de communicatiematrix staan de belangrijkste doelgroepen en de middelen waarmee AAP hen informeert in de tabel (zie pagina 35).

Free publicity

In 2013 hebben we de nodige resultaten geboekt qua zichtbaarheid voor het Nederlandse publiek. Zo verhuisden in het voorjaar van 2013 vier van onze chimpansees naar Leipzig Zoo, zo'n 1,6 miljoen tv-kijkers zagen dit op tv. In juni kreeg AAP veel free publicity vanwege onze bijdrage aan de totstandkoming van de Positieflijst voor Zoogdieren in Nederland: 4,5 miljoen tv-kijkers, 1,5 miljoen radioluisteraars en veel aandacht in verschillende kranten. Daarnaast ving AAP in die periode verschillende

exotische dieren op, die in Nederland als huisdier waren gehouden. Hiermee behaalden we drie positieve items op tv, goed voor totaal 5,7 miljoen kijkers.

Dankzij de Nationale Postcode Loterij kregen we twee keer de kans om meer te vertellen over AAP in Koffietijd.

Online

In 2013 heeft AAP stevig ingezet op haar online communicatie via onze website www.aap.nl en social media. Met de komst van een nieuwe website in 2014 in het achterhoofd, zijn quick wins op de website aangebracht zoals een nieuwe vormgeving van de homepage en het optimaliseren van een aantal formulieren. De ontwikkelingen op social mediagebied hebben we nauwlettend gevolgd en we hebben hierop ingespeeld door onder meer te testen met Facebook ads. In de social media blijven we groei zien, voornamelijk voor Facebook. In november 2013 bereikten we hier de mijlpaal van 10.000 volgers. Daarnaast zijn we actief op onder andere Twitter, LinkedIn en YouTube.

Imago-onderzoek

Eind 2013 heeft AAP een imago-onderzoek laten uitvoeren. 1300 donateurs en 1100 Nederlanders zijn hiervoor bevestigd via een online enquête. Zowel donateurs als 'de Nederlanders' zijn zeer positief over Stichting AAP. Ruimte om te verbeteren is op het gebied van de naamsbekendheid (vergroten zichtbaarheid) en de bekendheid met de huidige activiteiten van AAP. In 2014 gaan we op basis van de uitkomsten van dit onderzoek onze communicatiestrategie aanscherpen.

Almere, 27 maart 2014

David van Gennep
Directeur-bestuurder

DE ORGANISATIE AAP IN 2013

STATUTAIRE DOELSTELLING

De stichting is op 14 april 1972 opgericht. De laatste statuten dateren van december 2013. In deze statuten is onderstaande statutaire doelstelling opgenomen:

1. De stichting stelt zich ten doel het welzijn van uitheemse niet-gedomesticeerde dieren binnen en buiten Nederland duurzaam te verbeteren.
2. De stichting tracht haar doelstelling te verwezenlijken door:
 - a. opvang aan te bieden aan dieren in nood, met name, maar niet uitsluitend, zoogdieren;
 - b. kennis en expertise te vergaren en beschikbaar te stellen;
 - c. beleidsveranderingen te bewerkstelligen bij overheden;
 - d. preventieve voorlichting te geven aan het algemene publiek;
 - e. het werven en beheren van fondsen;
 - f. verder al hetgeen te doen wat ze noodzakelijk acht om haar doelstelling te bereiken.
3. De stichting zet zich actief in om samenwerkingen aan te gaan om via bovengenoemde wegen haar doel te bereiken.

Visie

In een wereld waarin dierenwelzijn sterk onder druk staat, verbeteren wij duurzaam het welzijn van uitheemse, niet-gedomesticeerde dieren.

Missie

AAP werkt aan een duurzame verbetering van het welzijn van uitheemse niet-gedomesticeerde dieren door een geïntegreerde aanpak van praktische opvang van individuele dieren en het voorkomen van de problematiek door beïnvloeding van beleid en voorlichting, waar mogelijk in samenwerking met (inter)nationale partners.

Kernwaarden

- Toegewijd
- Toegankelijk
- Inventief

AAP belooft tastbare en tot de verbeelding sprekende oplossingen. We willen resultaten laten zien en ervaringen delen die anderen in de keten enthousiasmeren en motiveren om (gezamenlijk) aan oplossingen te werken voor een duurzame verbetering van het welzijn van uitheemse niet-gedomesticeerde dieren.

ORGANOGRAM STICHTING AAP

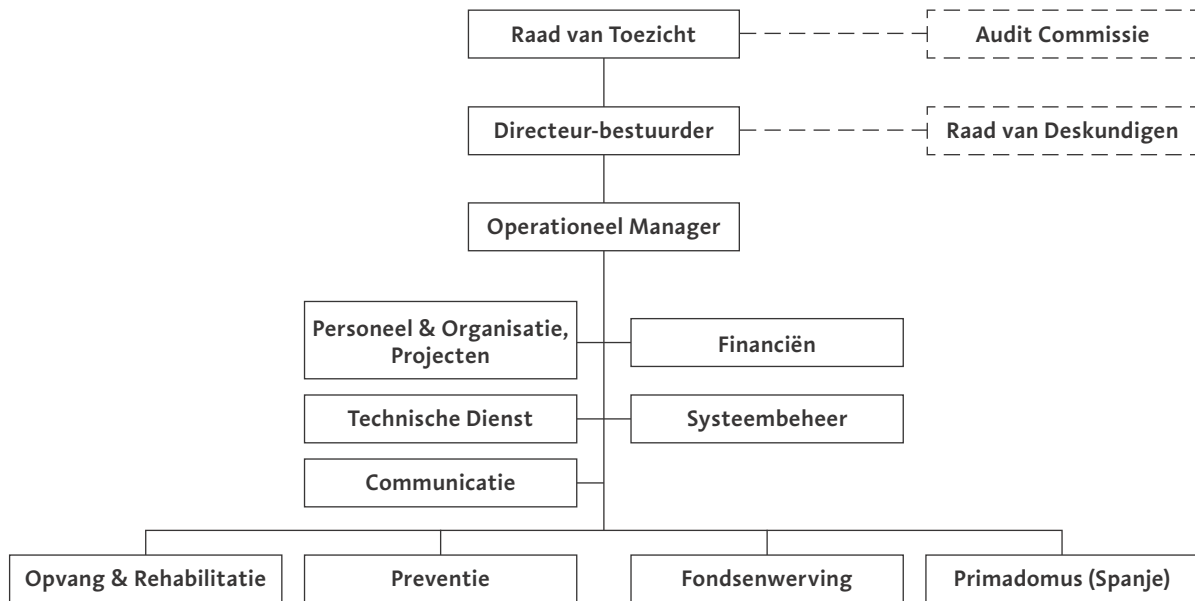
De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van Stichting AAP. De dagelijkse leiding wordt uitgevoerd door de directeur-bestuurder en de operationeel manager. De directeur-bestuurder richt zich hoofdzakelijk op de externe vertegenwoordiging en de operationeel manager op de interne bedrijfsvoering. Het toezicht op het bestuur van de organisatie is belegd bij de Raad van Toezicht. Het Management Team bestaat naast de managers van de afdelingen waarin de hoofddoelstellingen worden uitgevoerd (Opvang & Rehabilitatie, Preventie en Primadomus) uit de hoofden van de afdelingen Fondsenwerving en Communicatie.

Adviesorgaan

Met betrekking tot de gesubsidieerde verzorging van een groep geïnfecteerde chimpansees is een Raad van Deskundigen ingesteld die op verzoek van het Ministerie van VWS en AAP toeziet op de veiligheid. Dit in overeenstemming met de gemaakte afspraken met de overheid. In 2013 is de Raad qua samenstelling niet veranderd. De Raad heeft twee keer vergaderd conform planning.

Dhr. prof. dr. A. Pijpers (voorzitter)
Diergeneeskunde en biologische veiligheid
Dhr. prof. dr. B.M. Spruyt
Ethologie en ethiek
Dhr. prof. dr. P.J.M. Rottier
Virologie
Dhr. dr. Z. Pereboom
Primatologie en dierenwelzijn
Dhr. dr. H.P. Stinis
Humane veiligheid en gezondheid

DE ORGANISATIE WEERGEGEVEN IN EEN ORGANOGRAM

STRATEGIE EN BELEID

AAP kent twee hoofddoelstellingen: de opvang van dieren en preventie. De koppeling tussen deze twee hoofddoelstellingen is de kracht van AAP. AAP ziet zichzelf als oplossingspartner naar overheden en instanties om enerzijds mee te denken in duurzame oplossingen voor de dierenwelzijnsproblematiek en anderzijds partner te zijn voor de praktische opvang van dieren. De belangrijkste uitdagingen voor de organisatie richten zich daarbij op twee gebieden: verdere internationalisering en het ontwikkelen tot een meer op kennis en expertise gerichte organisatie. De verdere internationalisering is noodzakelijk, omdat de problematiek en de duurzame oplossingen de Nederlandse grens overschrijden. Het ontwikkelen tot een meer op kennis gerichte organisatie is noodzakelijk om de opgedane kennis en ervaring te kunnen inzetten binnen de eigen organisatie en naar partners in het werkveld van AAP.

Het werk en de samenhang tussen de twee hoofddoelstellingen van AAP zijn weergegeven in onderstaand model (lemniscaat).

Onder de noemer 'preventie gerichte opvang' werkt AAP aan een verdere inhoudelijke afstemming tussen de afdelingen Preventie en Opvang & Rehabilitatie. Zo beoordeelt AAP aangemelde dieren op haar wachtlijst niet alleen op basis van de noodzaak tot het verbeteren van hun welzijn. Ook stelt zij zich de vraag of het opvangen van dit individuele dier bijdraagt aan het oplossen van een bredere maatschappelijke problema-

tiek. Daarnaast wordt de veterinaire- en gedragskennis die wordt opgedaan met het opvangen, rehabiliteren en resocialiseren van de dieren steeds gericht verzameld en ingezet voor het inzichtelijk maken van de problematiek naar onder andere beleidsmakers en handhavende instanties.

Onze werkwijze ten aanzien van de praktische opvang van dieren start met de problematiek waaruit de dieren worden opgevangen en eindigt met het uiteindelijke herplaatsen in een zo natuurlijk mogelijke omgeving. Dit zijn veelal Europese dierentuinen die voldoen aan door AAP gestelde criteria en altijd onder voorwaarde dat de dieren eigendom blijven van AAP. Daarmee heeft AAP extra waarborg om te voorkomen dat dieren in eenzelfde situatie terechtkomen, waaruit AAP ze heeft gered. AAP hanteert een zelf ontwikkeld beoordelingsstelsel voor (potentiële) herplaatspartners.

OPSTELLEN EN EVALUATIE VAN BELEID

De invulling van de strategie van AAP start met het jaarlijks opstellen en/of herijken van een Lange Termijn Plan (LTP). In 2013 is het LTP herijkt en vastgesteld voor de periode 2014-2018 (zie Blik op de Toekomst, pagina 30). Aan het plan is een meerjarenraming gekoppeld. De kaders voor het Jaarplan 2014, zowel inhoudelijk als financieel, volgen direct uit het LTP. Het LTP wordt opgesteld/bijgesteld door de directeur-bestuurder en het Management Team aan de hand van een interne

evaluatie van het gevoerde beleid en een analyse van de externe en interne factoren. Deze zogenaamde SWOT-analyse geeft inzichten in de te kiezen richting. Zeker in tijden van politieke verschuiving en economische crisis moet een maatschappelijke organisatie als AAP haar middelen daar inzetten, waar ze het meeste succes kan verwachten. Zo is eerder ten aanzien van preventie besloten om de berberaapproblematiek meer te richten op voorlichting aan de vraagkant; de toeristen die berberapen kopen op de lokale markten. Dit gezien de terughoudendheid van de Marokkaanse autoriteiten om de problemen aldaar op te pakken. De afdeling Fondsenwerving meent dat de kansen voor AAP in tijden van crisis meer liggen bij de particuliere donateur waar AAP een historisch goede band mee heeft, dan bij (voor AAP) nieuwe markten zoals digitale werving of bedrijfs-sponsoring.

PLANNING & CONTROL CYCLUS

De directeur-bestuurder stelt in beginsel jaarlijks het Lange Termijn Plan vast en legt het ter goedkeuring voor aan de Raad van Toezicht. Dit visiedocument vormt het inhoudelijke en financiële kader voor de jaarplannen. Deze jaarplannen worden door alle afdelingen opgesteld en samengevoegd tot een jaarplan dat eerst wordt vastgesteld door de directeur-bestuurder en vervolgens ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Ieder kwartaal wordt de realisatie van de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen geëvalueerd door de directeur-bestuurder, operationeel manager en het verantwoordelijke MT-lid. De resultaten van deze evaluatie worden gepresenteerd aan de Raad van Toezicht. Maandelijks worden kwantitatieve stuurcijfers vanuit financiën en personeelszaken op basis van vooraf vastgestelde budgetten en/of prestatie-indicatoren beoordeeld en binnen het Management Team besproken. AAP hanteert een samenhangende en overzichtelijke rapportagelijijn, die in diepgang is aangepast aan het niveau waaraan verantwoording moet worden afgelegd.

STUURBAARHEID EN BEHEERSING

Om de organisatie en haar prestaties in de tijd te kunnen volgen en bij te sturen, kent AAP een set van Key Performance Indicators (KPI's). Ieder kwartaal worden deze KPI's met de directeur-bestuurder en operationeel manager besproken en worden deze voorgelegd aan

de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht ontvangt een dashboard met een samenvatting van de KPI's. De Audit Commissie ontvangt aanvullend de uitgebreide rapportage die wordt opgesteld voor de directeur-bestuurder. Daarnaast worden de cijfers maandelijks met de afdelingshoofden, de controller en de directie behandeld. Daarbij wordt een beter verband gelegd tussen doel, resultaat en budget. Het ene proces laat zich echter beter sturen door cijfers en kwantificering dan het andere. Sinds 2011 worden door verantwoordelijke managers ook prognoses afgegeven voor verwachte realisaties per ultimo jaar. De externe accountant (PWC) ziet in overleg met de controller en directie toe op de kritische aspecten van de bedrijfsvoering die worden vastgelegd in een management letter. Deze management letter liet in 2013 zien dat de interne beheersing van AAP verder is verbeterd ten opzichte van 2012 en

van een goed niveau is. De controle op de jaarrekening vindt plaats in februari. Het daaruit voortvloeiende accountantsverslag wordt in aanwezigheid van de accountant met de directeur-bestuurder besproken.

PERSONEELSBELEID

De afgelopen jaren heeft AAP een aantal personeelsinstrumenten ingezet om de professionalisering van de organisatie te ondersteunen. In 2012 zijn deze instrumenten getoetst aan de toekomstvisie van AAP en de herijkte kernwaarden van AAP. Bij deze toets is ook gebruikgemaakt van input die is verkregen uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek. In 2012 heeft dit onder andere geleid tot aanpassingen in het (ziekte)verzuimbeleid en in 2013 aan de gesprekscyclus.

Personeelssamenstelling

Naast betaalde functies zijn allerlei vormen van niet-betaalde arbeid voor AAP noodzakelijk om onze ambi-

ties en doelstellingen te kunnen realiseren. Vrijwilligers, stagiaires, afstudeerders, mensen in re-integratiebanen en taakstraffers spelen een belangrijke rol in de dagelijkse uitvoering van de activiteiten. AAP heeft haar organisatie dusdanig ingericht, dat deze vormen van arbeid gestructureerd ingebed zijn en begeleid worden door ervaren medewerkers. Het levert bedrijfseconomische voordelen op en AAP levert bovendien een zinvolle maatschappelijke bijdrage door het aanbieden van werkplekken en werkervaring. Het biedt AAP bovendien een frisse blik op de gang van zaken en de waarborging van nieuwe inbreng. De beleidslijnen met betrekking tot vrijwilligers zijn in een beleidsnotitie vastgelegd.

Het gemiddeld aantal in 2013 ingezette betaalde krachten is lager dan begroot (-5,8 fte). Dit is met name het gevolg van een latere oplevering van de nieuwbouw (en daarmee vertraagde uitbreiding diervverzorgende capaciteit) en moeilijk vervulbare vacatures binnen de afdeling Fondsenwerving. De onderbezetting binnen Fondsenwerving is deels door tijdelijke inhuur opgevangen.

2013 IN CIJFERS						
	REALISATIE 2013		BEGROOT 2013		REALISATIE 2012	
	FTE	AANTAL	FTE	AANTAL	FTE	AANTAL
BETAALDE KRACHTEN	80	102	83	109	73	93
VRIJWILLIGE KRACHTEN	51	204	51	204	35	139
TOTAAL	120	306	123	313	108	232

Bron: Cobra (personeelsadministratie AAP)

* Cijfers zijn met ingang van 2012 inclusief medewerkers Primadomus

Het aantal vrijwilligers betreft een inschatting van de gemiddelde inzet, de enorme variatie aan inzet in uren en de hoge doorstroom, maken een nauwkeurige registratie lastig. Door verdere aanscherping van de registratie, is er een groot verschil ontstaan ten opzichte van 2012.

AAP kent een gemiddelde diensttijd van 5,4 jaar. De uitstroom van 25% is fors hoger dan in 2012 (12%) en 2011 (21%). De hoge uitstroom is voor 52% het gevolg van tijdelijke inhuur tijdens de verhuizing van de primatenafdeling en quarantaine. Het uitstroompercentage van medewerkers die AAP op eigen verzoek verlaten, betreft 7,5%. Resterende uitstroom is gebaseerd op functioneren en heeft op initiatief van AAP plaatsgevonden. AAP investeert ook in 2013 verder in het binden en boeien van medewerkers. De groei en internationalisering maken dit een extra grote uitdaging. In 2013 zijn verbeteringen in de arbeidsvoorwaarden ingevoerd. Met name het verzuimbeleid, gesprekscyclus en de salarissen zijn aangepast. Dit moet in de toekomst leiden tot een verdere verlaging van de uitstroom tot maximaal 10% en een snellere realisatie van de gestelde doelen.

Gesprekscyclus

AAP heeft in 2012 besloten de HR-cyclus bij te stellen. Het doel om een kwalitatief ontwikkelgesprek tussen leidinggevende en medewerker te faciliteren, werd in de huidige versie van de gesprekscyclus onvoldoende behaald. In 2013 is de nieuwe versie geïmplementeerd. De focus in deze gesprekken ligt op de ontwikkeling van medewerkers in hun functie. Een gesprek waarbij de medewerker wordt gecoacht om kennis en vaardig-

heden te ontwikkelen en geboeid te blijven in zijn of haar functie bij AAP.

Opleiding

Opleiding is een belangrijk aspect van het personeelsbeleid. Hiervoor stelt AAP elk jaar een budget beschikbaar van 3% van het totale brutoloon van alle medewerkers. Dit budget is in 2013 meer, maar wederom niet volledig gebruikt. Met de nieuw geïntroduceerde gesprekscyclus in 2013 is de verwachting dat in het kader van het binden en boeien van medewerkers hier vanaf 2014 een verdere impuls aan wordt gegeven.

Ziekteverzuim

In 2013 is het ziekteverzuim – na twee jaren van stijging – weer gedaald. In 2013 is een ziekteverzuimpercentage gerealiseerd van 4,7% (2012: 6,6%). Dit is het gevolg van een 42% lager langdurig verzuim ten opzichte van 2012. De frequentie (gemiddeld aantal ziekmeldingen) is wel gestegen van 1,22 in 2012 naar 1,55 in 2013. Dit is met name het gevolg van de lang aanhoudende griepiepidemie in het eerste kwartaal van 2013. Het samenwerkingsverband tussen verzuimconsulent, bedrijfsarts en P&O/leidinggevenden blijkt nog steeds een effectieve aanpak in het beheersen van het verzuim.

TRANSPARANTIE

AAP is een charitatieve instelling en beweegt zich in het landschap van kritische burgers en media. AAP streeft een zo groot mogelijke transparantie na. Dit doen wij door informatie te verstrekken over het reilen en zeilen van de organisatie en actief voorlichting te geven. Wat

AAP zeker bijzonder, toegankelijk en transparant maakt voor iedereen is de, binnen de wettelijke beperkingen die de Dierentuinrichtlijn AAP oplegt, toegankelijkheid van de Apeneilanden. Donateurs krijgen op afspraak een rondleiding of worden uitgenodigd voor de Donateur Dagen. Kritische vragen aan AAP worden adequaat en binnen de tijdsperiode van een week beantwoord. Hier van wordt een klachtenregister bijgehouden. Deze en alle andere vormen van transparantie dragen bij aan het vertrouwen van donateurs en subsidiegevers in AAP.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

AAP gelooft in de kracht van en impactvergroting door samenwerking. Om die reden is AAP continu op zoek naar nieuwe samenwerkingsverbanden en mogelijkheden om bestaande samenwerkingsverbanden te verbeteren. In de samenwerkingstabel (zie pagina 38) is een opsomming gegeven van de belangrijkste partners, de rol die AAP in deze samenwerking speelt (ook financieel) en het beoogde doel van de samenwerking. Tevens is een inschatting gemaakt van mogelijke risico's die elke samenwerking met zich meebrengt.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD Ondernemen

AAP vindt dat we een verantwoord gebruiker moeten zijn van de aarde. Dat betekent dat wij onze nadelige impact op milieu, flora en fauna tot een minimum beperken en daar waar mogelijk zelfs een positieve bijdrage willen leveren. Dat begint met bewustzijn en kennis, maar vertaalt zich vooral naar concreet gedrag. AAP is al klimaatneutraal; ieder jaar compenseren wij de CO₂-uitstoot door boomaanplant in Uganda. AAP streeft in 2020 een CO₂-neutrale operatie met minimale compensatie na. Om dit te monitoren meten wij jaarlijks onze CO₂-voetafdruk. Na enkele jaren van een dalende voetafdruk is deze in 2013 gestegen tot 731 ton CO₂. Dit is het gevolg van toenemende (bouw)activiteiten in zowel Spanje als Almere. Ten opzichte van 2012 hebben wij in 2013 11% meer CO₂ uitgestoten. Dit blijft nog steeds een 39% lagere uitstoot ten opzichte van 2009, bij een uitgebreid activiteitsniveau. De nieuwe gebouwen zijn aanzienlijk duurzamer gerealiseerd en moeten met name het gasverbruik de komende jaren verlagen.

De komende jaren worden verdere stappen gezet in het verduurzamen van de bedrijfsvoering door gericht te investeren. Een aantal ontwikkelingen is daarvoor in gang gezet, zoals het investeren in duurzame(re) gebouwen.

Ook op het gebied van werkgeverschap neemt AAP een maatschappelijke verantwoordelijkheid op zich. Zo bieden wij structureel stageplaatsen en afstudeermogelijkheden aan en investeren we daarnaast in mensen die om verschillende redenen re-integreren in werk of maatschappij.

STRATEGISCHE RISICO'S VOOR AAP

Door Protiviti Independent Risk Consultancy is in 2011 een onderzoek uitgevoerd naar de belangrijkste risico's voor een organisatie als AAP. Deze analyse wordt in principe één keer per vier jaar uitgevoerd of indien er belangrijke wijzigingen binnen of buiten AAP plaatsvinden. Jaarlijks wordt aan de Raad van Toezicht gerapporteerd over de belangrijkste risico's en stand van zaken van de risicobeperkende maatregelen. De belangrijkste risico's voor AAP zijn:

Hoge uitstroom van medewerkers

- De laatste jaren zijn de uitstroomcijfers van medewerkers bij Stichting AAP hoog (>20%). Alhoewel in de afgelopen vijf jaar een lichte daling is opgetreden, blijft de uitstroom de organisatie veel tijd en geld kosten. Mogelijke oorzaken zijn: onvrede over arbeidsvoorwaarden, slecht werkgeverschap, onvoldoende herkenbaarheid van de ambities van AAP of beperkte ontwikkelings-/doorgroeimogelijkheden. Het gevolg zijn hogere kosten en een rem op het realiseren van plannen en ambities.

Belangrijkste beheersmaatregelen:

- ingezette ontwikkelpad binden & boeien: project in uitvoering;
- realiseren van een betere overdrachtstructuur (vastleggen procedures/processen): onderdeel van het project expertise;
- Voorlichtingssessies met medewerkers waarbij de jaarplannen gekoppeld worden aan Lange Termijn Strategie.

Het niet kunnen aannemen van sleutelfunctionarissen

- Een aantal functies binnen AAP wordt aangemerkt als sleutelpositie. Deze vervullen een belangrijke rol in de continuïteit en ambities van de organisatie. Deze functies zijn moeilijk in te vullen door een combinatie van factoren zoals de bekendheid als werkgever (arbeidsmarktimage), de kleine vijver waar AAP in vist (specifieke kennis, kunde en motivatie), de gematigde arbeidsvoorwaarden en de beperkte doorgroeimogelijkheden. Het gevolg is discontinuïteit in het realiseren van zowel korte- als langetermijndoelstellingen.

Belangrijkste beheersmaatregelen:

- onderzoek effectiviteit Werving & Selectie, bepalen verbeterpunten: arbeidsvoorwaarden benchmark uitgevoerd, liet (grote) achterstand zien tot arbeidsmarkt;

- verbetering arbeidsvoorwaarden geïmplementeerd in stappen vanaf 2013;
- inzetten interim-medewerkers (om continuïteit te borgen: waar nodig uitgevoerd);
- organiseren interne plaatsvervangings/opvolging: nieuwe HR-cyclus gaat beter voorzien in ontwikkelen medewerkers.

Toenemende concurrentie fondsenwerving

- Het huidige politieke en economische klimaat heeft onder andere tot gevolg dat veel subsidies worden ingetrokken. De betreffende sociaal-culturele instellingen en collega-goede doelen zullen zich daardoor actiever gaan bewegen op de fondsenwervende markt. Dit kan in combinatie met de economische omstandigheden leiden tot minder inkomsten.

Belangrijkste beheersmaatregelen:

- huidige fondsenwervende kracht koesteren en verder benutten: in uitvoering, monitoring laat stabiele groei zien in totale inkomsten, maar stagnerende groei in aanmelding nieuwe donateurs;
- ‘Sense of urgency’ blijven benadrukken.

AAP verliest (of verkrijgt niet) vergunningen/onthefingen (m.n. van toepassing in Spanje)

- De ontwikkeling van Primadomus (groeien tot een opvangcentrum voor meerdere diersoorten) valt of staat met het verkrijgen van de juiste vergunningen. AAP heeft ervaren dat het politieke klimaat grillig is en constateert daardoor dat procedures vaak onvoorspelbaar verlopen. De mogelijke oorzaken zijn het verliezen van politieke/maatschappelijke steun als gevolg van negatieve publiciteit, een veranderend politiek klimaat, het belang van de Spanjaarden is niet geadresseerd en kiezen van verkeerde bemiddelaars/gebruik van een verkeerd netwerk. Dit kan tot gevolg hebben dat de verdere ontwikkeling van Primadomus vertraagt.

Belangrijkste beheersmaatregelen:

- vergroten maatschappelijk draagvlak door investeren in communicatie: openstelling gerealiseerd voor Primadomus, rondleidingen starten in 2014;
- Spaans belang in project integreren: met het ondertekenen van een nieuwe overeenkomst met de gemeente in 2013 is een belangrijke vertrouwensbasis gelegd voor de toekomst.

BLIK OP DE TOEKOMST

In 2013 heeft AAP het Lange Termijn Plan geëvalueerd. Dit is in beperkte mate bijgesteld. De hoofdlijnen zijn in deze blik op de toekomst opgenomen.

AAP IN EUROPA

In het ruim 40-jarig bestaan is AAP van een lokaal opvanginitiatief ontwikkeld tot een Europees opererende dierenwelzijnsorganisatie. AAP levert een waardevolle bijdrage aan het duurzaam verbeteren van het welzijn van exotische zoogdieren in Europa. De geleerde lessen vanuit het verleden kunnen ons helpen. De samenwerkingsverbanden waar AAP in deelneemt geven ons een bijzondere positie om dit te realiseren. In 2013 werd samen met de Eurogroup for Animals de stand van zaken opgemaakt ten aanzien van de Europese lidstaten en mogelijke toetreders. Doel: In 2014 zal een keuze worden gemaakt welke landen, naast Nederland en Spanje, met welke strategie benaderd worden om het AAP-doel te bereiken.

AAP EN EXPERTISE

In de komende planperiode werkt AAP aan het versterken van haar positie als expertpartner in Europa. Hiervoor is in 2013 een implementatieplan van AAP & Expertise opgesteld. Daarin zijn de zeven functies van expertise gedefinieerd, te weten: databank (kwantitatief), dossiers (kwalitatief), beeldbank, academie, publicaties, best practices en bibliotheek. Doel: In 2018 is door middel van deze functies expertise geborgd binnen AAP.

PREVENTIE

AAP dient zich sterker te profileren als dé partner ten aanzien van wet- en regelgeving. Dat kan door praktisch te helpen, door kennis beschikbaar te stellen of door onderzoek te doen naar problematiek of oplossingen (Expertisecentrum).

Preventie gaat zich de komende jaren meer ontwikkelen tot strategische voelspriet van onze organisatie. Dat betekent anticiperen op toekomstige wetgevings-trajecten in Europa en dit vertalen naar de activiteiten die AAP daartoe dient te ontwikkelen. Ook hier staat het samenwerken met anderen centraal.

In Europa zal steeds de strategische afweging gemaakt moeten worden of een probleem via Brussel aangepakt dient te worden of via de lidstaat zelf. De samenwerking met Eurogroup for Animals is hierbij belangrijk, met name daar waar het gaat om de centrale aanpak. Het Nederlandse voorzitterschap in de eerste helft van 2016 kan mogelijkheden bieden om AAP-onderwerpen op de Europese agenda te krijgen.

In het kader van samenwerking wordt in 2014 ook weer geïnvesteerd in het door AAP in 2011 geïnitieerde Europese samenwerkingsverband EARS. AAP stelt zich binnen EARS ten doel om op langere termijn een voorstel te initiëren tot Europese erkenning van opvangcentra.

OPVANG, REHABILITATIE EN HERPLAATSING

In de opvang, verzorging en herplaatsing wil AAP de extra opvangcapaciteit die in 2013 is gerealiseerd optimaal benutten. Daarbij wordt gewerkt aan het vergroten van de efficiency onder andere door het in gebruik nemen van een centrale voerkeuken en de samenwerking tussen Primadomus en Almere. Door efficiënter te werken, verwachten we meer dieren sneller te kunnen rehabiliteren en daarmee ook sneller te kunnen herplaatsen. De opvang bereidt zich voor op mogelijk toenemende opvanganvragen als gevolg van het van kracht worden van nieuwe wet- en regelgeving, zoals bijvoorbeeld de Positieflijst in Nederland. Voor herplaatsing worden de eerste acties ingezet die de herplaatscapaciteit in de komende jaren moet vergroten. Dit is noodzakelijk door een combinatie van een groter aantal opgevangen dieren en de constatering dat dierentuinen ten tijde van crisis minder nieuwe dieren willen opnemen. Belangrijkste uitdaging is daarbij geen concessies te doen aan de kwaliteitseisen die we stellen aan de herplaatsadressen.

FONDSENWERVING

Fondsenwerving zal zich blijven focussen op de werving van nieuwe donateurs, gebruik makend van Air Miles en andere spaar- en inzamelproducten als instap. We zullen ook nieuwe stappen gaan nemen in online leads en fondsenwerven. We kunnen redelijk tevreden terugkijken op het behaalde resultaat in 2013, maar realiseren ons goed dat dit veroorzaakt wordt door eenmalige meevallers.

De brede basis die AAP nodig heeft om ook in komende jaren haar ambities te kunnen blijven realiseren, groeide in 2013 wederom onvoldoende.

In 2013 bleek het loyaliteitsprogramma daarentegen duidelijk succesvol. Ondanks een hoger dan geplande uitstroom van donateurs is de gemiddelde verblijfsduur van donateurs verder gestegen. De bestaande instrumenten om de band met onze donateur te behouden zullen daarom gehandhaafd worden. Op de langere termijn verwacht Fondsenwerving een extra positief effect van de toenemende interactie met het publiek, dat beoogt de dialoog met het publiek te vergroten. Dat richt zich op de inhoud enerzijds, maar op de lobby en de fondsenwerving anderzijds. De investering in een ontvangstgelegenheid voor het publiek in het nieuwe Facility Center is een eerste feitelijke stap.

De efficiency van de afdeling Fondsenwerving is door personele wisselingen in 2013 vertraagd. In 2014 staat dit wederom op het jaarplan. Met name de processen van de backoffice kunnen aan kwaliteit winnen, waardoor we met minder inspanning een beter contact met de achterban kunnen opbouwen.

PRIMADOMUS

Primadomus is zich aan het ontwikkelen tot een volwaardig opvangcentrum in Zuidwest-Europa. Daartoe werd in 2013 een quarantaine gebouwd. Met de in 2013 verkregen vergunningen en status van CITES-erkend opvangcentrum, kunnen we in 2014 met de Spaanse (CITES-)autoriteiten spreken over de duurzame aanpak van problemen die in Spanje spelen. Het uitvoeren van de handhavingspilot om de smokkel van berberapen

tegen te gaan via de haven van Algeciras is daar een belangrijk onderdeel van.

In 2014 zullen we ons met Primadomus richten op het realiseren van opvangcapaciteit voor grote katten. Daarvoor worden in Primadomus verblijven gerealiseerd en de diervverzorgende afdeling zal zich daarop voorbereiden.

2014 staat in het teken van het vergroten van het regionale draagvlak. Het aanbieden van georganiseerde rondleidingen voor bewoners uit Villena is daarvoor een belangrijk middel. Tevens zullen we in 2014 plannen concretiseren om de nationale bekendheid te vergroten, met als doel fondsen te kunnen werven en onze doelstellingen op het gebied van preventie te kunnen realiseren.

Parallel zal bij gemeente en provincie een verzoek worden ingediend om het bestemmingsplan van het aangrenzende terrein te wijzigen. Dit om in de periode na 2018 mogelijk verdere uitbreiding van Primadomus te kunnen realiseren.

COMMUNICATIE

Onze communicatiestrategie voor de komende jaren, is het genereren van (gratis) publiciteit, het verhogen van het kennisniveau van het algemeen publiek, het ontwikkelen van een geïntegreerde communicatiestrategie en het optimaliseren van de impact van onze middelen. Met als doel ervoor te zorgen dat een breed publiek AAP kent (Nederland, Spanje en Europa), men de juiste associaties heeft bij het merk AAP en er draagvlak is voor onze activiteiten.

Belangrijkste activiteiten voor de komende jaren zijn het intensiveren van het contact met ons publiek in Nederland en overige focuslanden in de EU; het borgen van preventiegerichte ontwikkelingen door gebruik te maken van steun van het publiek; opzetten structureel marktonderzoek naar naamsbekendheid en imago; ontwikkeling van prestatie-indicatoren; ontwikkeling en implementatie van een nieuwe, internationale website; ontwikkeling van beleid gericht op vergroten van het draagvlak voor Primadomus.

ORGANISATIE

De verbreding van activiteiten en de internationalisering vragen extra aandacht en inspanning van de organisatie. Met name de groei van Primadomus is daarin een belangrijke uitdaging. De professionaliseringslag heeft de afgelopen jaren voldoende basis gelegd voor deze stappen. Verdere ontwikkeling van organisatie, mens en cultuur is echter van belang. In 2014 wordt de organisatiestructuur van AAP geëvalueerd. De ontwikkelingen van de laatste jaren (onder andere groei Primadomus) en de ambities voor de nabije toekomst (internationalisering preventie en expertise) maakt dat we willen onderzoeken in hoeverre de huidige organisatie-inrichting nog voldoende efficiënt is. Op basis hiervan worden mogelijke aanpassingen gedaan. Uitgangspunt is een scherpe blik op een efficiënte besteding van de middelen om zodoende de weg en middelen vrij te maken om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

FINANCIËEL

AAP is een financieel gezonde organisatie die ambities heeft voor de toekomst en de verwezenlijking van haar doelstelling. De in 2013 vastgestelde meerjarenbegroting laat zien dat AAP voldoende financiële basis heeft om de ambities te kunnen verwezenlijken. Voor een volgende en zeer gewenste schaa sprong zullen nieuwe bronnen aangeboord moeten worden. AAP ziet de toekomst dan ook met vertrouwen tegemoet!

VERANTWOORDINGSVERKLARING

CODE GOED BESTUUR VOOR GOEDE DOELEN

De Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder van Stichting AAP onderschrijven de Code Goed Bestuur voor Goede doelen (kortweg Code Wijffels) en handelen overeenkomstig. AAP is per 1 januari 2011 georganiseerd volgens een Raad van Toezicht-model. De scheiding tussen uitvoeren, besturen en verantwoorden is daarmee verder geformaliseerd. De uiteindelijke aansprakelijkheid ligt bij de directeur-bestuurder.

TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN RAAD VAN TOEZICHT EN DIRECTEUR-BESTUURDER

De Raad van Toezicht is werkgever, opzichter en klankbord voor de directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het uitzetten van de beleidslijnen en strategie in het Lange Termijn Plan en de jaarplannen. De Raad van Toezicht verleent goedkeuring aan de nieuwe of aangepaste beleidsstukken en jaarplannen. De directeur-bestuurder stelt samen met het Management Team jaarlijks een jaarplan op aan de hand van de goedgekeurde meerjarenraming. Het jaarplan wordt opgesteld binnen de inhoudelijke kaders die door de Raad van Toezicht zijn goedgekeurd. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering/bedrijfsvoering van Stichting AAP en informeert de Raad van Toezicht over de voortgang.

CONTROLE OP FUNCTIONEREN VAN DE ORGANISATIE, FREQUENTIE, VASTLEGGING EN EVALUATIE

Borgen en inspecteren van de kwaliteit van alle facetten van AAP is een vereiste om verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor de doelstelling. De kwaliteit van de bedrijfsvoering (zorg voor de dieren) wordt door de overheid jaarlijks getoetst in het kader van de Dierentuinrichtlijn. Op de zorg voor een groep geïnfecteerde chimpansees, opgevangen uit een biomedisch laboratorium, wordt in opdracht van de overheid controle uitgevoerd door een door de directeur-bestuurder van AAP ingestelde Raad van Deskundigen. Deze raad vergadert minimaal twee keer per jaar aan de hand van een verslag van bevindingen, opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directie van AAP.

VERANTWOORDEN

Ieder kwartaal wordt aan de directeur-bestuurder gerapporteerd over de voortgang van het jaarplan met behulp van zogenaamde prestatie-indicatoren. Deze cijfers worden voorzien van een inhoudelijke toelichting. Afwijkingen van de voorgenomen prestatie worden geduid, waar nodig worden de plannen door de directeur-bestuurder bijgestuurd, waar nodig na goedkeuring door de Raad van Toezicht. Het jaarverslag en de jaarrekening worden door de directeur-bestuurder opgesteld en door de Raad van Toezicht goedgekeurd.

BELEGGINGSBELEID

Door de directeur-bestuurder is een beleggingsbeleid (zie pagina 44) opgesteld dat periodiek wordt geëvalueerd aan de hand van de financiële rapportages. In dit beleggingsbeleid ligt de nadruk op het mijden van risico's en op beleggingen die in lijn liggen met de doelstelling.

Het in 2013 vernieuwde beleid is nog niet volledig geïmplementeerd op het gebied van bankrelaties; dit wordt in 2014 afgerond.

EXTERN TOEZICHT

Extern toezicht wordt uitgevoerd door:

- PWC (accountantscontrole en managementcontrole);
- het Ministerie van EL&I (controle in het kader van het Dierentuinbesluit);
- de Vereniging van Opvangcentra voor Niet-gedomesticeerde Dieren (de VOND voert bij toetreding een toetsing uit van het kwaliteitsprotocol en herhaalt deze waar nodig);
- de Raad van Deskundigen (toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de geleverde zorg aan geïnfecteerde chimpansees);
- het Centraal Bureau Fondsenwerving (keurmerk verantwoorde fondsenwerving);
- het Ministerie van Financiën (verkrijging ANBI-status).

BENOEMING, BEZOLDIGING EN AFTREDING RAAD VAN TOEZICHT EN DIRECTEUR-BESTUURDER

De Raad van Toezicht van Stichting AAP bestaat uit ten minste vijf en maximaal zeven leden die ieder deskundig zijn op een voor de organisatie relevant werkgebied.

Voor de leden van de Raad van Toezicht zijn functieprofielen opgesteld en vastgelegd. Werving vindt plaats door middel van vacatureopenstelling en selectie door een uit de Raad samengestelde selectiecommissie. Alle leden van de Raad van Toezicht zijn vrijwillig verbonden aan de organisatie en ontvangen geen bezoldiging en/of vergoeding anders dan een onkostenvergoeding voor feitelijk gemaakte kosten. Er wordt jaarlijks een rooster van optreden opgesteld waarin ook periodiek de herbenoemingen worden vastgelegd. In de aangepaste

statuten is een maximale zittingsduur van drie jaar opgenomen, met een mogelijkheid tot maximaal twee keer verlengen. De directeur-bestuurder wordt door de Raad van Toezicht benoemd en ontvangt een beloning zoals vastgesteld in het salarishuis van AAP. Hierbij zijn de uitgangspunten van het beloningskader zoals geformuleerd in de Code Wijffels met enige matiging gehanteerd. Het functioneren van de directeur-bestuurder wordt geëvalueerd door een daartoe afgevaardigde delegatie van de Raad van Toezicht.

COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN

Stichting AAP hecht veel waarde aan transparantie. Daartoe wordt met de verschillende belanghebbenden gecommuniceerd volgens onderstaande communicatiematrix.

DOELGROEPEN	MIDDELEN																
	Apenote	Website	Jaarverslag	Digitale nieuwsbrief	Folders / brochures	Apenotedop	Sociale media	R/TV –spots/stopper ads	Persberichten	Rondleidingen	Donateur Dagen	Bebording	Presentaties extern	Presentaties intern	Intranet	Maandelijkse bijeenkomsten	Extranet
Extern																	
Algemeen publiek / potentiële begunstigers		X	X	X	X		X	X				X	X				
Begunstigers particulier	X	X	X	X	X	X	X			X	X		X				
Begunstigers zakelijk	X	X	X	X		X				X			X				
Beleidsmakers		X	X	X	X	X							X				
Collega-organisaties		X	X	X	X	X							X				
Herplaatspartners (potentiële)		X	X	X	X	X							X				
Arbeidsmarkt		X	X	X													
Media		X	X	X			X		X								
Jeugd		X	X														
Doelgroepen in Spanje		X											X				
Bezoekers De Kemphaan		X								X		X	X				
Intern																	
Medewerkers en vrijwilligers		X	X											X	X	X	X
Rondleiders		X	X											X		X	X

HET FINANCIËEL VERSLAG

AAP heeft het boekjaar 2013 afgesloten met een hoger dan begroot resultaat van ruim € 1,53 miljoen (+ 200%). In de begroting voor hetzelfde jaar was rekening gehouden met een tekort van € 1,54 miljoen. Dit verschil van € 3,1 miljoen is hoofdzakelijk te verklaren door hogere baten uit fondsenwerving (+ € 1,7 miljoen (+31%)), hogere subsidies van overheden dan begroot (+ € 0,32 miljoen), hogere overige baten door vrijval ontvangen bedragen voor verzorging oud-proefdieren (+ € 0,39 miljoen), bij lagere bestedingen van € 0,73 miljoen ten opzichte van de begroting.

De hogere baten uit donaties zijn een gevolg van hogere opbrengsten uit nalatenschappen (+ € 1,5 miljoen). De hogere subsidies van overheden betreft administratieve verwerking van de subsidie van het Ministerie van OCW voor het verzorgen van de 27 chimpansees die proefdier zijn geweest in het BPRC. En een subsidie voor de nieuwbouw (+ € 0,19 miljoen).

De vrijval van de ontvangen bedragen voor de verzorging van in totaal 73 Java-ape uit een laboratorium, zijn door sneller dan verwachte herplaatsing grotendeels vrijgevallen. Deze vrijgevallen gelden zijn direct besteed in de doelstelling.

De bestedingen zijn per saldo € 0,73 miljoen (8%) lager dan begroot. Dit is het saldo van lager en hoger uitgevallen kosten ten opzichte van de begroting. De belangrijkste posten die lager zijn uitgevallen betreffen een tv-serie en fondsenwervende acties (- € 0,67 miljoen), diverse kleinere budgetten binnen de personeelskosten (- € 0,12 miljoen) en lagere afschrijvingen als gevolg van latere ingebruikname van gebouwen (- € 0,1 miljoen). De belangrijkste posten die hoger zijn uitgevallen dan begroot, betreffen de huisvestingskosten (+ € 0,19 miljoen) en kosten voor opvang en herplaatsing (+ € 0,07 miljoen). De huisvestingskosten zijn een gevolg van groot onderhoud aan het dak van het Chimpanseecomplex; deze kosten vallen onder een lopende garantieclaim. De kosten voor opvang en herplaatsing zijn hoger door extra kosten voor de inrichting en ingebruikname van de nieuwbouw. Een nadere analyse van deze verschillen is opgenomen in de jaarrekening in de Toelichting op de 'Staat van Baten en Lasten' (zie pagina 63).

Het totaal van de kosten van eigen fondsenwerving in een percentage van de baten uit eigen fondsenwerving

bedraagt voor 2013 11,1% (2012: 14,2%). Voor 2013 was 20,6% begroot. Het verschil wordt met name verklaard door de hogere baten dan gepland (+ € 1,7 miljoen) en lagere kosten als gevolg van het door niet vervulde vacatures niet kunnen uitvoeren van alle fondsenwervende acties en een tv-serie (- € 0,67 miljoen). Hiermee voldoet Stichting AAP ruimschoots aan de door het CBF gehanteerde norm van een drie jaar gemiddelde van maximaal 25%. Van de totale baten beschikbaar voor de doelstelling is 73,7% (2012; 69,2%) aan de doelstellingen opvang, verzorging & herplaatsing, Primadomus, preventie en projecten besteed. Dit is door de eerder genoemde hogere baten en lagere kosten lager dan de voor 2013 begrote 99,7%.

VERMOGEN

Reserves en fondsen

Het vermogen wordt onderverdeeld naar de volgende reserves:

- reserve financiering activa;
- bestemmingsreserves;
- continuïteitsreserve.

Reserve financiering activa

AAP financiert de gebouwen met eigen vermogen. Het vermogen van Stichting AAP is derhalve grotendeels vastgelegd in gebouwen bestemd voor de doelstelling. Dit vermogen is niet vrij besteedbaar. AAP neemt de boekwaarde van gebouwen bestemd voor de doelstelling op onder deze reserve.

Bestemmingsreserve

In de bestemmingsreserve zijn de geormerkte baten opgenomen. De intentie is de geormerkte baten binnen vijf jaar aan het opgegeven doel te besteden. Ten behoeve van de verdere ontwikkeling van Primadomus in Spanje is ultimo 2013 € 2,18 miljoen als bestemmingsreserve gereserveerd (bestemmingsreserve 'Gebouwen Primadomus'). De reserve voor de verzorging van de chimpansees die vanaf november 2009 worden opgevangen in Primadomus ('Life Time Care-reserve AAP') is opgeheven. Deze zorg maakt nu onderdeel uit van de continuïteitsreserve. Voor de renovatie en/of nieuwbouw van de bestaande diervverblijven in Almere is een bestemmingsreserve gevormd van € 2,13 miljoen ('Renovatie/nieuwbouw gebouwen'). Aangezien binnen de

planperiode tot 2018 geen investeringen in een tweede satellietstation in Europa meer zijn voorzien, is de bestemmingsreserve 'Uitbreiding Europa' op nul gezet.

Continuïteitsreserve

Stichting AAP heeft een continuïteitsreserve gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat zij ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De VFI-norm voor de continuïteitsreserve bedraagt 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. AAP hanteert een minimum van eenmaal de kosten van de werkorganisatie, exclusief afschrijvingen. Ultimo 2013 heeft de reserve een omvang van 1,27 maal de kosten van de werkorganisatie. AAP voldoet hiermee aan de intern gestelde norm en blijft ruim binnen de VFI-norm.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Het financieel beleid is er onder meer op gericht activa te financieren met eigen middelen en daarmee een sterke balansstructuur te bewerkstelligen. AAP heeft om die reden in 2013 geen langlopende schulden.

LIQUIDITEITEN

In 2013 zijn de beschikbare liquide middelen gedaald tot € 9,6 miljoen tegen € 11,4 miljoen ultimo 2012. Voor een uitgebreide opstelling van de kasstromen van AAP verwijzen we naar de jaarrekening. Uit dit overzicht blijkt dat de kasstroom uit operationele activiteiten in 2013 € 1,4 miljoen bedroeg. Dit is € 1,65 miljoen hoger dan begroot als gevolg van hogere fondsenwervende ontvangsten (+ € 1,1 miljoen) en overige ontvangsten (+ € 0,12 miljoen) en lagere betalingen aan leveranciers (- € 0,44 miljoen) met name door het niet realiseren van een tv-serie. De negatieve kasstromen uit investeringsactiviteiten (€ 3,42 miljoen) is achtergebleven bij de begroting (€ 4,3 miljoen) door vertraging van de bouw van het Facility Center. Dit leidt tot een hoger saldo liquide middelen ultimo 2013 dan begroot. Overtollige liquide middelen worden, in overeenstemming met het in dit jaarverslag verwoorde beleggingsbeleid, risicomijdend belegd in vastrentende waarden. Hierbij is rekening gehouden met het gegeven dat de continuïteitsreserve snel liquide moet zijn in geval van calamiteiten. De liquide middelen zijn deels belegd in staatsobligaties (€ 0,37 miljoen), de overige liquide middelen staan op een spaarrekening.

TOELICHTING OP DE INVESTERINGEN

Onder de bestemmingsreserve is een bedrag opgenomen van € 2,18 miljoen voor investeringen in Primadomus. Dit betreft investeringen in onder andere een kantoorgebouw en modulo's voor grote katachtigen. Op te leveren in respectievelijk 2014 t/m 2015. De bestemmingsreserve voor 'Renovatie/nieuwbouw Gebouwen' is opgebouwd uit € 2,1 miljoen, voornamelijk bestaand uit de realisatie van het Facility Center in Almere (voorzien voor 2014) met onder andere een centrale voerkeuken en opslag en een ontvangstruimte voor donateurs (€ 1,48 miljoen), duurzame energievoorziening (€ 0,13 miljoen) en doorgeschoven laatste werkzaamheden aan de nieuwe quarantaine en primatenuit (€ 0,49 miljoen).

KOSTEN ADMINISTRATIE EN BEHEER

De uitvoeringskosten van de eigen organisatie worden toegerekend op basis van een verdeelsleutel die is gebaseerd op de tijdsbesteding van contractueel gebonden medewerkers. De administratie- en beheerkosten worden uitgedrukt als percentage van de totale kosten. Het begrote percentage bedraagt 4,2% ten opzichte van 3,6% gerealiseerd. Dit lagere percentage wordt veroorzaakt door lagere totaalbestedingen dan begroot. Het percentage blijft binnen de door AAP gestelde norm van 5%.

VERWACHTINGEN 2014

Voor het jaar 2014 is een negatief resultaat begroot van € 1,42 miljoen. Het begrote negatieve resultaat ontstaat met name door de lager gebudgetteerde baten ten opzichte van realisatie 2013 (- € 1,33 miljoen). Dit omdat AAP grote giften of nalatenschappen behoudend begroot. Andere verklaringen voor het verschil zijn de hogere bestedingen aan doelstellingen (+ € 0,65 miljoen ten opzichte van 2013) en werving baten (+ € 0,28 miljoen ten opzichte van 2013). De hogere bestedingen aan doelstellingen worden veroorzaakt door een toename van de kosten voor preventie (+ € 0,15 miljoen) en toename van de opvangcapaciteit in Almere en Primadomus (+ € 0,49 miljoen). In deze kostenverhoging is ook de wijziging in arbeidsvoorwaarden opgenomen om de arbeidsmarktproblematiek van AAP te kunnen verkleinen (+ € 0,2 miljoen).

SAMENWERKINGSTABEL

Naam organisatie / samenwerkingsverband	Rol AAP	Doel samenwerking
Bijdrage AAP < € 2.500		
<i>De Dierencoalitie (voorheen Coalitie voor Dierenwelzijns-organisaties Nederland - CDON).</i>	De directeur van AAP is betrokken bij de strategische richting van De Dierencoalitie, de afdeling Preventie neemt deel aan de maandelijkse bijeenkomsten en levert ongeveer een dag per week ondersteuning in de lobby.	Meer afstemming en overleg tussen dierenbeschermings-organisaties. Zoeken naar de overeenkomsten in plaats van de verschillen. Eenduidiger standpunt naar de overheid toe, waardoor meer sturing.
<i>Vereniging voor Opvangcentra voor Niet-gedomesticeerde Dieren (VOND)</i>	AAP is lid. De focus wordt vanuit AAP meer gelegd op de Europese variant EARS.	Afstemming te vinden in de opvangwereld. Bevorderen van kwaliteit van de opvang, aanspreekpunt voor de overheid.
<i>European Association of Zoos and Aquaria (EAZA)</i>	AAP is Associate Member.	Deelname aan een groter netwerk van potentiële herplaatspartners en tevens een kennisnetwerk met betrekking tot de zorg voor dieren.
<i>Species Survival Network (SSN)</i>	AAP is lid van deze organisatie en heeft via een van de bestuursleden nauw contact met SSN.	Op de hoogte blijven van internationale ontwikkelingen en gebruikmaken van internationale kanalen.
Bijdrage AAP > € 2.500 en < € 10.000		
<i>Jane Goodall Institute Nepal</i>	AAP financiert een onderzoek.	Het onderzoek richt zich op de mogelijkheden om een agrarische leefgemeenschap te laten samenleven met een groep resusapen.

Resultaten lopend jaar

Risico's

In 2013 waren opnieuw de Wet Dieren en de Wet Natuur actuele onderwerpen voor De Dierencoalitie. In een kleine werkgroep is mede dankzij input van AAP de nieuwe rol voor De Dierencoalitie duidelijk geworden. Het streven is te worden tot een stevige lobby-organisatie met focus op Den Haag. Daartoe zal in 2014 een vaste medewerker worden aangetrokken die als beleidscoördinator een vinger aan de pols houdt.

Standpunten De Dierencoalitie liggen in lijn met AAP, mede door de intensieve rol die AAP vervult. Een brede coalitie neemt per definitie geen extreme standpunten in.

Voor AAP biedt deze opzet extra kansen om goed geïnformeerd te blijven over de politieke ontwikkelingen in Den Haag.

De Koersdiscussie en de daarop volgende koerswijziging die mede op initiatief van AAP werd ingezet, leidde ertoe dat AAP uit het bestuur stapte. De oprichting en voeding van EARS kwam daarvoor in de plaats. AAP zal de VOND betrokken houden bij de implementatie van de Positieflijst in Nederland.

De VOND (branchevereniging van opvangcentra voor wilde dieren en gesprekspartner voor de overheid) heeft op het gebied van de uitheemse diersoorten relatief weinig toegevoegde waarde. Bovendien is de kwaliteit van de werkwijze bij de aangesloten leden erg divers.

Doorlopende deelname aan verschillende overlegvormen.

Dierhouderijen op niet-ideële basis kunnen negatief in de belangstelling komen. Om die reden wil AAP Associate Member zijn en blijven.

In 2012 werd vanuit SSN een werkgroep opgezet die onderzoekt in hoeverre het internationale verdrag ook kan dienen om dierenwelzijn te borgen. Eurogroup for Animals neemt deel aan deze werkgroep. Tevens werd door SSN de 3-jaarlijkse Conference of the Parties voorbereid.

SSN is een Europees samenwerkingsverband van gevestigde organisaties welke ernaar streeft de bescherming van individuele dieren, de soorten en hun leefomgeving in samenhang te beschermen. Dit samenwerkingsverband is vooral gericht op de beleidsbeïnvloeding met betrekking tot CITES. Oprichtende partij is de Engelse collega-organisatie Born Free die ook campagne voert tegen dierentuinen. Scheiding vooralsnog afdoende om goed te kunnen werken.

De eerste fase werd in 2013 afgerond waarbij het probleem in kaart werd gebracht en de eerste maatregelen zijn ingezet om een vreedzame co-existentie mogelijk te maken.

Het is op dit moment moeilijk om andere financiers te vinden voor dit project terwijl AAP vooral de uiteindelijke resultaten wil zien om deze methode ook toe te passen in andere situaties waarbij dieren te grote overlast veroorzaken en gedood dreigen te worden.

Naam organisatie / samenwerkingsverband	Rol AAP	Doel samenwerking
Bijdrage AAP >= € 10.000		
<i>Vereniging voor Fondsenwervende Instellingen (VFI)</i>	AAP is lid.	Een samenwerkingsverband van fondsenwerfers die trachten om middels centrale inkoop van goederen en diensten de kosten te drukken.
<i>Vereniging Wilde Dieren de Tent Uit</i>	Coalitiepartner samen met collega-organisaties. AAP levert een bestuurslid voor de eind 2009 opgerichte vereniging.	In samenwerking komen tot een landelijk verbod op exoten in het circus.
<i>Eurogroup for Animals</i>	Strategische samenwerking voor Europese lobby	Het tot stand brengen van Europese regelgeving ten behoeve van exoten en daardoor een welzijnsverbetering tot stand brengen.
<i>Informatiepunt De Kemphaan</i>	AAP is participant/huurder	Samen met de Stichting Stad & Natuur en Staatsbosbeheer het huren en operationeel houden van een infopunt op en ten behoeve van landgoed De Kemphaan, waarop AAP is gevestigd.
<i>Lilongwe Wildlife Rescue (Malawi)</i>	AAP is medefinancier van dit project.	AAP geeft er de voorkeur aan binnen het Co&AAP netwerk intensieve samenwerkingen op te bouwen, boven het doen van kleine donaties. In het geval van Lilongwe is tevens gekeken naar mogelijkheden voor herplaatsing van onze eigen dieren.

Resultaten lopend jaar

Risico's

Vooraf veel kennis opgedaan van de sector en mede daardoor ontstaat een beeld van hetgeen AAP te doen staat om in de toekomst succesvol te kunnen zijn in onze sector. Tevens deelgenomen in een werkgroep om de weerbaarheid van onze sector te vergroten.

Geen.

Het nieuwe kabinet besloot in 2012 mede op aandringen van WDDTU en AAP dat er een verbod zal komen op het gebruik van wilde dieren in het circus! In 2013 werd het verbod niet ingevoerd, de verwachting is dat dit per 1 januari 2015 het geval zal zijn.

Maatschappelijke discussie/lobby loopt hoog op. Het feit dat de overheid de wens van WDDTU en AAP overneemt, maakt dat wij ons meer kunnen focussen op de invulling enerzijds, en de uitwerking van een verbod anderzijds. De rol van AAP zal daarin praktisch gezien groter worden, de risico's eerder minder groot.

Binnen de Eurogroup werkt één medewerker aan het probleemgebied 'Exoten'. Er werden verschillende themasessies georganiseerd en congressen bezocht waar Eurogroup en AAP samen in optrokken.

Financieel een grote investering. Standpunten Eurogroup sluiten goed aan op de standpunten van AAP. Eurogroup zal als coalitie eerder het compromis zoeken dan de confrontatie.

In 2013 is met de partners besloten dat het infopunt zal verdwijnen. Voor AAP biedt dit de kans rondleidingen op eigen terrein te faciliteren.

Geen.

In 2013 is een start gemaakt met de evaluatie van drie jaar intensieve samenwerking en wordt gekeken of een nieuwe samenwerking mogelijk is en voor beide partijen zinvol.

Afrika blijft een lastig continent waar weinig sprake is van stabiliteit. Malawi is daarin een relatief gunstige uitzondering, desondanks zijn er geen zekerheden. Het risico is in dat geval vooral financieel.

Naam organisatie / samenwerkingsverband	Rol AAP	Doel samenwerking
Samenwerkingen zonder geldelijke verplichtingen		
<i>International Primate Protection League (IPPL)</i>	De directeur van AAP is de Nederlandse vertegenwoordiger.	Op de hoogte blijven van de verrichtingen op mondiaal niveau.
<i>Pantar Amsterdam (arbeidsbegeleiding en re-integratie)</i>	AAP stelt zich op als professioneel re-integratiebedrijf voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.	Beschikken over een aanvullende pool van diensten binnen een maatschappelijk relevant kader.
<i>Ministerie van OCW</i>	AAP ontvangt subsidie via het Ministerie van OCW en VWS.	Een veilige, welzijnsvriendelijke en duurzame oplossing voor de voormalige proefchimpansees uit het Biomedical Primate Research Center (BPRC) in Rijswijk.

Resultaten lopend jaar

Risico's

In 2013 waren er geen duidelijke activiteiten.

IPPL is internationaal sterk actiematig actief en zodoende meer campagnegericht dan AAP. De organisatie is echter zeer gerespecteerd.

Na een periode van afbouw van de zogenaamde Melkertbanen worden nu weer een aantal gerichte trajecten aangeboden met beperkte looptijd waar mensen instromen, maar ook weer uitstromen.

De afhankelijkheid van weleer waarbij op een gegeven moment meer dan de helft van de personeelsleden uit gesubsidieerden bestond, speelt niet meer. Deze samenwerking biedt eigenlijk alleen kansen.

Buiten regulier overleg geen bijzonderheden.

Afhankelijkheid van subsidie is een risico dat door middel van een convenant veilig wordt gesteld.

VERMOGENS- EN LIQUIDITEITSBELEID STICHTING AAP

In 2013 heeft Stichting AAP haar beleggingsbeleid aangepast. Momenteel wordt dit nieuwe beleid geïmplementeerd, met name ten aanzien van de bankrelaties.

Het vermogens- en liquiditeitsbeleid van stichting AAP kent als hoofduitgangspunt het in standhouden van de waarde van de hoofdsom.

Hiervoor weegt stichting AAP het minimaliseren van risico en duurzaam, maatschappelijk en ethisch verantwoord financieel beheer af. Deze afweging valt uiteen in een tweetal niveaus; de keuze voor een bankrelatie en de keuze voor een financieel product.

BANKRELATIE(S)

De banken waar stichting AAP zaken mee doet, moeten in het kader van het minimaliseren van het risico minimaal voldoen aan één van de volgende criteria:

1. een systeembank óf
2. minimaal een core Tier-1 ratio (1) (= kernkapitaal) van 10%(2) óf
3. beoordeling van Moody's van minimaal A2

Na toetsing op deze criteria wordt iedere (potentiële) bankrelatie getoetst op het gevoerde duurzaamheidsbeleid. Dit duurzaamheidsbeleid vormt uiteindelijk de doorslaggevende factor in de keuze voor een bankrelatie.

Spreiden van vermogen en liquiditeiten

Het vermogen van Stichting AAP dient verspreid te worden over verschillende banken en/of juridische entiteiten. Per bank en/of entiteit mag maximaal 5 miljoen euro gestald vermogen staan.

VERMOGENS-OF LIQUIDITEITSPRODUCTEN

Alleen producten met een (zeer) laag risicoprofiel worden door AAP aangekocht of aangehouden. Dit betekent dat overtollige liquide middelen worden tegen vastrentende waarden voor bepaalde termijn vastgelegd of aangehouden op een spaarrekening. Onder vastrentende waarden wordt verstaan deposito's of obligaties. Obligaties dienen bij aanschaf een bovengemiddeld positieve rating (= onder gemiddeld risico) te hebben. Obligaties worden in principe verkocht op het moment dat deze een gemiddelde rating krijgen.

Donaties, giften, nalatenschappen e.d. die worden geschonken aan Stichting AAP en die bestaan uit vastrentende waarden worden geaccepteerd. Afhankelijk van de geldende rentestand is het beleid om deze obligaties aan te houden tot aflossingsdatum en periodiek de rente te ontvangen. Nalatenschappen die bestaan uit effecten worden geaccepteerd en vanuit het risico oogpunt in principe direct na overdracht geliquideerd.

Duurzaam, maatschappelijk en ethisch verantwoord beleggen

Stichting AAP wil duurzaam, maatschappelijk en ethisch verantwoord haar vermogen en liquiditeiten onderbrengen bij banken; waarbij ons streven is om zo verstandig mogelijk met energiebronnen en het milieu om te gaan. Dit past bij onze waarden als maatschappelijke organisatie. De doelstelling van Stichting AAP is om met zo min mogelijk risico een zo gunstig mogelijk rendement te realiseren, onder voorwaarde dat er voldaan wordt aan de eisen op het gebied van duurzaam, maatschappelijk en ethisch verantwoord ondernemen. Beoordeling van de portefeuille bij bancaire organisaties vindt plaats met behulp van Systainalitics; een onderzoeksinstituut gespecialiseerd in verkrijgen en toepassen van ethische beoordelingen van ondernemingen en staten.

Positieve criteria

De aan te houden vastrentende waarden dienen aan de volgende criteria te voldoen:

- Het beleid van de onderneming dient niet in strijd met de doelstelling van Stichting AAP te zijn.
- Ondernemingen dienen geen negatieve invloed uit te oefenen op het welzijn van uitheemse diersoorten.
- Ondernemingen dienen een actief en integraal milieubeleid te voeren, hierbij kan gedacht worden aan:
 - de aard van de gebruikte grondstoffen en eindproduct;
 - energie en waterverbruik;
 - de aard van vrijkomende emissies en afval bij de productie en
 - mogelijkheden en mate van hergebruik van producten.

Uitsluitingscriteria:

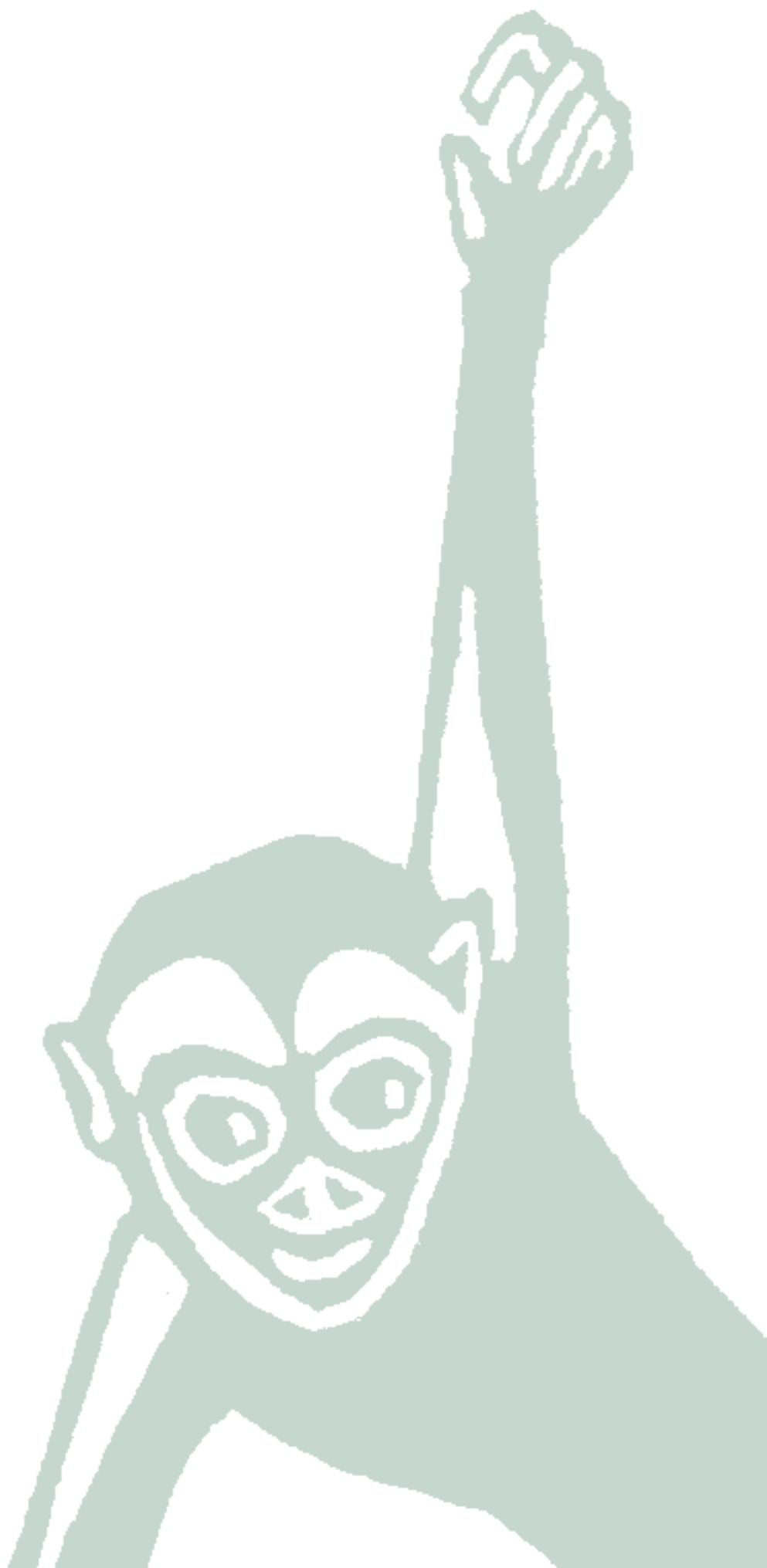
Geen beleggingen zijn toegestaan in:

- ondernemingen die bij ontwikkeling en productie van hun artikelen gebruikmaken van dierproeven (om deze reden wordt niet belegd in farmaceutische bedrijven);

- ondernemingen in de bio-industrie of die gebruikmaken van gentechnologie;
- ondernemingen actief in productie of distributie van nucleaire energie;
- ondernemingen actief in productie of handel van wapens gericht op vernietiging van leven, natuur of eigendommen;
- ondernemingen die zich bezighouden met tabak, alcohol, pornografie, gokken, kinderarbeid, discriminatie en schending van mensenrechten;
- in aandelen, tenzij verworven uit een nalatenschap van een donateur (aandelen in de hierboven genoemde ondernemingen zijn niet toegestaan).

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2013

(na resultaatbestemming)

	31 december 2013		31 december 2012	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiële vaste activa (1)				
<i>Bedrijfsmiddelen (2)</i>				
Gebouwen	1.789.486		1.900.473	
Bedrijfsmiddelen	166.884		191.680	
		1.956.370		2.092.153
<i>Direct in gebruik voor de doelstelling (3)</i>				
Gebouwen en terreinen	10.567.715		8.575.213	
Inventaris doelstelling	12.520		24.207	
		10.580.235		8.599.420
		12.536.605		10.691.573
Financiële vaste activa (4)				
<i>Effecten</i>		367.428		625.519
Vorraden (5)		31.629		30.865
Vorderingen (6)		2.362.969		1.415.673
Liquide middelen (7)		9.598.411		11.381.733
Totaal		24.897.042		24.145.363

	31 december 2013		31 december 2012	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves (8)				
<i>Reserves</i>				
Continuïteitsreserve (9)	8.952.399		5.232.804	
Reserve financiering activa doelstelling (10)	10.567.715		8.575.213	
Bestemmingsreserve (11)	4.306.330		8.493.350	
		23.826.444		22.301.367
Schulden op korte termijn (12)				
Belastingen en sociale lasten	85.172		89.260	
Crediteuren	224.437		341.597	
Overlopende passiva (13)	456.400		919.418	
Overige kortlopende schulden (14)	304.589		493.721	
		1.070.598		1.843.996
Totaal		24.897.042		24.145.363

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2013

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
BATEN			
Baten uit eigen fondsenwerving (15)	6.951.848	5.447.000	5.829.246
Baten uit acties door derden (16)	560.107	600.000	523.587
Subsidies van overheden (17)	1.638.709	1.130.308	1.336.806
Baten uit beleggingen (18)	115.607	139.172	202.307
Overige baten (19)	831.775	438.712	927.438
Som van de baten	<u>10.098.046</u>	<u>7.755.192</u>	<u>8.819.384</u>
LASTEN (20)			
Besteed aan doelstellingen			
Doelstelling opvang, verzorging en herplaatsing	4.970.241	5.034.598	4.118.737
Primadomus	947.258	830.029	724.730
Preventie	1.399.525	1.748.569	1.157.365
Projecten	120.945	115.906	104.674
	<u>7.437.969</u>	<u>7.729.102</u>	<u>6.105.506</u>
Besteed aan werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	794.147	1.124.478	826.229
Kosten acties derden	30.688	50.898	39.853
	<u>824.835</u>	<u>1.175.376</u>	<u>866.082</u>
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	310.165	394.081	308.919
	<u>310.165</u>	<u>394.081</u>	<u>308.919</u>
Som der lasten	<u>8.572.969</u>	<u>9.298.559</u>	<u>7.280.507</u>
Resultaat	<u>1.525.077</u>	<u>-1.543.367</u>	<u>1.538.877</u>

RESULTAATBESTEMMING 2013

In overeenstemming met artikel 3 van de statuten wordt het overschot in het boekjaar in volgende jaren aangewend binnen de doelstelling van de stichting.

Het bestuur heeft besloten het positieve resultaat als volgt aan het vermogen toe te voegen:

Toevoeging/onttrekking aan:

– continuïteitsreserve	3.719.595
– reserve financiering activa doelstelling	1.992.502
– bestemmingsreserve uitbreiding Europa	-50.000
– bestemmingsreserve Renovatie / Nieuwbouw Gebouwen	-2.069.732
– bestemmingsreserve Life Time Care-reserve AAP Primadomus	-899.572
– bestemmingsreserve Gebouwen Primadomus	-1.167.716
Saldo	<u>1.525.077</u>

KASSTROOMOVERZICHT 2013

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Ontvangsten uit eigen fondsenwerving	6.337.891	5.447.000	6.199.847
Baten uit acties door derden (16)	560.107	600.000	523.587
Overige ontvangsten	237.971	179.000	927.438
Subsidies	1.262.701	1.015.000	1.015.000
Loonkostensubsidies (21)	21.717	9.000	17.417
Betalingen aan leveranciers en werknemers	-7.194.136	-7.633.000	-5.772.000
	<u>1.226.251</u>	<u>-383.000</u>	<u>2.911.288</u>

Ontvangen rente (18)	151.328	105.000	110.780
Betaalde rente	0	0	0
Beleggingsresultaat (18)	25.136	34.000	29.963
	<u>1.402.715</u>	<u>-244.000</u>	<u>3.052.031</u>

Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in bedrijfsmiddelen (2)	32.789	60.000	1.486
Investerings in activa doelstelling (3)	3.389.586	4.178.000	2.107.800
Desinvestering	0	0	-4.600
	<u>3.422.375</u>	<u>4.238.000</u>	<u>2.104.686</u>

Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende leningen	0	0	0
Afgestoten beleggingen (4)	241.096	248.000	103.267
Koersresultaat (4)	-4.757	0	0
	<u>236.339</u>	<u>248.000</u>	<u>103.267</u>

Netto kasstroom	<u>-1.783.321</u>	<u>-4.234.000</u>	<u>1.050.612</u>
Saldo liquide middelen primo	<u>11.381.733</u>	<u>10.760.000</u>	<u>10.331.120</u>
Saldo liquide middelen ultimo	<u><u>9.598.411</u></u>	<u><u>6.526.000</u></u>	<u><u>11.381.733</u></u>

TOELICHTING

ALGEMENE TOELICHTING

Activiteiten

De activiteiten van Stichting AAP betreffen het verbeteren van het welzijn van uitheemse, niet-gedomesticeerde dieren. Stichting AAP doet dit enerzijds door opvang, verzorging en herplaatsing van individuele dieren en anderzijds door preventieve beïnvloeding van algemeen publiek en beleidsmakers. Stichting AAP zet zich in Nederland en daarbuiten actief in om samenwerkingen aan te gaan om haar doel te bereiken.

Stelselwijzigingen

In 2013 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven activa doelstelling en bedrijfsmiddelen is opgenomen onder de investeringsactiviteiten. Afgestoten beleggingen en gerealiseerde koersresultaten zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting AAP zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de 'Richtlijn Fondsenwervende Instellingen' (Richtlijn 650), zoals gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigings-

prijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

Stichting AAP beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs, verminderd met de afschrijvingen volgens de lineaire methode. Voor de aanschaffingen gedurende het boekjaar vindt afschrijving tijdseverredig plaats. De afschrijvingsperiode is gebaseerd op de verwachte levensduur van de activa.

Er is geen verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van het actief. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen mag geen voorziening voor groot onderhoud worden aangehouden. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

2. Bedrijfsmiddelen

De geschatte levensduur van de gebouwen bedraagt 20 jaar. De geschatte levensduur van de inventaris bedrijfsmiddelen bedraagt 3 jaar, met uitzondering van de levensduur van de zonnepanelen die 10 jaar bedraagt.

3. Direct in gebruik voor de doelstelling

De geschatte levensduur van de gebouwen in gebruik voor de doelstelling bedraagt 10 jaar.

De geschatte levensduur van de inventaris in gebruik voor de doelstelling bedraagt 3 jaar.

4. Financiële vaste activa

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Onder de financiële vaste activa zijn effecten (obligaties en aandelen) verantwoord die Stichting AAP uit nalatenschappen heeft verkregen. De effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Daarnaast wordt een deel van de continuïteitsreserve, welke in vastrentende waarden wordt aangehouden hieronder verantwoord.

De gerealiseerde en ongerealiseerde koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder het financieel resultaat.

5. Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

6. Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzeningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

7. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

8. Reserves

Het eigen vermogen van Stichting AAP wordt ingedeeld in diverse reserves. Jaarlijks wordt het resultaat door het bestuur bestemd. Eerst wordt de continuïteitsreserve opgebouwd tot minimaal 1 maal de kosten van de werkorganisatie (exclusief afschrijvingen) van het afgesloten boekjaar (binnen de Richtlijnen van de VFI van maximaal 1,5 maal de kosten). Uitgangspunt zijn de kosten van de werkorganisatie van het jaar waarover de jaarrekening wordt opgesteld. Vervolgens wordt de bestemmingsreserve financiering activa doelstelling gevormd. Als laatste worden de bestemmingsreserves gevormd naar aanleiding van het Lange Termijn Plan. Dit plan wordt goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

9. Continuïteitsreserve

Stichting AAP heeft een continuïteitsreserve gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat zij ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De maximaal toegestane continuïteitsreserve bedraagt 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie, conform definitie VFI. Met ingang van 2013 is de voormalige Bestemmingsreserve Life Time Care AAP Primadomus in de continuïteitsreserve opgenomen.

10. Reserve financiering activa doelstelling

Het bestuur van Stichting AAP heeft een reserve financiering activa doelstelling afgezonderd ter grootte van de boekwaarde van de gebouwen voor de doelstelling. Dit deel van het vermogen is niet vrij besteedbaar voor Stichting AAP.

11. Bestemmingsreserve

Het bestuur van Stichting AAP heeft een deel van de reserves afgezonderd voor toekomstige nieuwbouw en renovaties in Almere en Primadomus. De bestemmingsreserve voor de verzorging van permanent opgevangen chimpansees voor de komende 10 jaar (Life Time Care AAP Primadomus) is sinds 2013 ondergebracht in de continuïteitsreserve. De bestemmingsreserve voor de uitbreidingsactiviteiten in Europa is in 2013 vrijgevallen.

12. Schulden op korte termijn

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde en hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Pensioenregeling

De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling van Stichting AAP zijn:

- een middelloonregeling waarbij de pensioengrondslag op jaarbasis 12,96 maal het vaste maandsalaris is verminderd met de AOW-franchise;
- de pensioenaanspraken worden niet geïndexeerd;
- de opbouw 1,75% per dienstjaar voor het ouderdomspensioen (middelloon);
- eigen bijdrage voor de werknemer is: 2% van de pensioengrondslag;
- de uitvoeringsovereenkomst eindigt op 31 december 2013;
- met ingang van 2014 wordt het huidige contract met één jaar verlengd.

De pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeraar (ASR). Het betreft een verzekerde regeling waarbij de verzekeraar het risico loopt. Een dekkingsgraad is derhalve niet van toepassing. ASR is door Standard & Poor beoordeeld met de rating A, die overeenkomt met 'aanvaardbare kwaliteit'.

Voordelen en nadelen van individuele waardeoverdracht naar aanleiding van verschil tussen marktrente en contractuele rente worden verrekend met Stichting AAP. Bij een inkomende individuele waardeoverdracht worden de aanspraken door de oude uitvoerder omgerekend naar een overdrachtswaarde op basis van de wettelijk rente. Deze overdrachtswaarde wordt in het nieuwe contract aangewend voor de aankoop van nieuwe aanspraken op basis van het contractuele tarief. Indien de wettelijke rente hoger is dan de rente die gehanteerd wordt in het contract, dan zal de nieuwe werkgever het verschil moeten bijleggen. Bij een uitgaande overdracht geldt precies hetzelfde, maar dan omgekeerd.

GRONDSLAGEN BEPALING VAN OVERSCHOTTEN EN TEKORTEN

Algemeen

Het overschot of tekort wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de kosten van fondsenwerving en de uitvoeringskosten van de eigen organisatie en het aandeel in acties derden, subsidies overheden, het saldo van de rentebaten en -lasten en overige baten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Bij deze toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd.

In de balans wordt rekening gehouden met de, aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen dan wel betaald. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten

15. Baten uit eigen fondsenwerving

Onder de baten uit eigen fondsenwerving wordt verstaan ontvangen donatie- en adoptiegelden alsmede opbrengsten uit acties, bijdragen bedrijfssponsoring en sponsorgelden, de opbrengst van collecten, nalatenschappen, legaten, lijfrentes, airmiles en al het andere dat door vrijgevigheid wordt ontvangen.

Nalatenschappen, legaten en toegezegde schenkingen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, onder aftrek van eventueel verschuldigde schenkings- en successierechten. De ontvangen toezeggingen met een geschatte waarde, worden op 75% (2013) van de schatting gewaardeerd. In 2012 was de waardering eveneens 75%.

De overige posten worden opgenomen op het moment dat er een betrouwbare schatting van de opbrengst kan worden gemaakt.

Vanwege de geringe omvang van de opbrengstwaarde van de verkoop van voorraden, wordt deze in de staat van baten en lasten verantwoord onder de baten uit eigen fondsenwerving.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van de kostprijs.

16. Baten uit acties door derden

Onder aandeel uit acties van derden worden bijdragen verantwoord die zijn verkregen uit door derden gehouden acties. Dit betreffen uitsluitend acties waarvoor Stichting AAP geen risico draagt.

17. Subsidies van overheden

Onder subsidies overheden worden vergoedingen verantwoord voor in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap afgesloten contracten met betrekking tot de toekomstige opvang, verzorging en herplaatsing van proefdieren. Zie voor verdere informatie toelichting op de balans punt 13 overlopende passiva. Verder worden hieronder (eenmalige) gemeentelijke subsidies verantwoord alsmede Europese subsidies.

18. Baten uit beleggingen

Baten uit beleggingen bestaan uit dividend, rente en (on)gerealiseerde koersresultaten.

19. Overige baten

Onder overige baten worden onder andere verantwoord baten ontvangen voor de opname en verzorging van inbeslaggenomen dieren, ontvangen huurbedragen van vrijwilligers/stagiaires/medewerkers voor woonruimte en baten voor het verzorgen van opleidingen voor derden.

Verkregen goederen en diensten in natura van materiële omvang worden verantwoord tegen de waarde volgens het economisch verkeer.

20. Lasten

De lasten bestaan uit kosten besteed aan de doelstellingen, kosten besteed aan werving baten en kosten besteed aan beheer en administratie.

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Bij deze toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Directe kosten worden meteen juist toegewezen waar ze betrekking op hebben.

Indirecte kosten worden verdeeld op basis van een kostenverdeelsleutel.

Deze kostenverdeelsleutel is gebaseerd op de verhouding van de bestede uren van de medewerkers van Stichting AAP over de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. Het aan de medewerkers betaalde jaarsalaris is hierbij als wegingsfactor meegenomen en wordt jaarlijks geactualiseerd.

Van de indirecte kosten wordt 83,5% (in 2012: 81,5%) toegewezen aan de doelstelling.

De onderverdeling daarvan is als volgt:

	Toerekeningspercentages	
– Opvang, verzorging en herplaatsing	63,9%	} 83,5%
– Primadomus	2,3%	
– Preventie	14,8%	
– Projecten	2,5%	

Van de indirecte kosten wordt 10,2% (in 2012: 11,3%) toegewezen aan werving baten.

De onderverdeling daarvan is als volgt:

	Toerekeningspercentages	
– kosten eigen fondsenwerving	9,6%	} 10,2%
– kosten acties door derden	0,6%	

De kosten beheer en administratie 6,3% (in 2012: 7,2%) worden berekend door toerekening van de kosten directie, financiën, technische dienst, automatisering, P&O en facilitaire diensten.

	Toerekeningspercentages	
– beheer en administratie	6,3%	6,3%

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikname lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2013

ACTIVA

1. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Gebouwen	Inventaris bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€
<i>2. Bedrijfsmiddelen</i>			
Aanschafwaarde per 31 december 2012	2.714.229	553.374	3.267.603
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2012	813.756	361.694	1.175.450
Boekwaarde per 1 januari 2013	1.900.473	191.680	2.092.153
Bij: investeringen	0	32.789	32.789
	1.900.473	224.469	2.124.942
Af: desinvestering	10.506	70.653	81.159
Correctie cumulatieve afschrijving van desinvestering	-6.615	-70.653	-77.268
Afschrijvingen	107.096	57.585	164.681
Boekwaarde per 31 december 2013	1.789.486	166.884	1.956.370
Aanschafwaarde per 31 december 2013	2.703.723	515.510	3.219.233
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2013	914.237	348.626	1.262.863
Boekwaarde per 31 december 2013	1.789.486	166.884	1.956.370

In deze post is per ultimo 2013 een bedrag inbegrepen met een boekwaarde ad € 753.524 (in 2012 € 765.970) met betrekking tot Primadomus.

Onder bedrijfsmiddelen gebouwen wordt ook verantwoord het Blauwe kantoor in Almere. Dit is een 'activa niet dienstbaar aan bedrijfsuitoefening', omdat het op dit moment niet wordt ingezet ten behoeve van de primaire activiteiten van AAP. In 2013 is de kantine (aanbouw bij Primatenhal) in Almere buiten gebruik gesteld, evenals inventaris bedrijfsmiddelen.

	Gebouwen en terreinen	Inventaris doelstelling	Totaal
	€	€	€
3. Direct in gebruik voor de doelstelling			
Aanschafwaarde per 31 december 2012	15.605.926	456.892	16.062.818
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2012	7.030.713	432.685	7.463.398
Boekwaarde per 1 januari 2013	8.575.213	24.207	8.599.420
Bij: investeringen	3.389.586	0	3.389.586
	11.964.799	24.207	11.989.006
Af: desinvestering	1.149.926	90.762	1.240.688
Correctie cumulatieve afschrijving van desinvestering	-1.149.216	-90.762	-1.239.978
Afschrijvingen	1.396.374	11.687	1.408.061
Boekwaarde per 31 december 2013	10.567.715	12.520	10.580.235
Aanschafwaarde per 31 december 2013	17.845.586	366.130	18.211.716
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2013	7.277.871	353.610	7.631.481
Boekwaarde per 31 december 2013	10.567.715	12.520	10.580.235

In deze post is per ultimo 2013 een bedrag inbegrepen met een boekwaarde ad € 3.655.437 (in 2012 € 3.168.934) met betrekking tot activa direct in gebruik voor de doelstelling Primadomus. De primatenhal inclusief inventaris is in 2013 buiten gebruik gesteld.

4. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	€	€
Effecten		
Boekwaarde per 1 januari	625.519	711.360
Aankopen	0	0
Verkopen	241.096	103.267
Gerealiseerde resultaat	-4.757	2.131
Ongerealiseerde resultaat	-12.238	15.295
Boekwaarde per 31 december	<u>367.428</u>	<u>625.519</u>

De effecten worden aangehouden ter belegging, conform het vermogensbeleid van Stichting AAP (zie pag. 44 jaarverslag).

5. VOORRADEN

De voorraden bestaan uit AAP gerelateerde artikelen als: kalenders, pluche apen, ansichtkaarten, boeken en t-shirts. Deze artikelen worden hoofdzakelijk verkocht tijdens de jaarlijkse donateurdagen of gebruikt als relatiegeschenk.

6. VORDERINGEN

	<u>31 dec. 2013</u>	<u>31 dec. 2012</u>
	€	€
Te ontvangen baten uit fondsenwerving	1.593.243	1.004.286
Egalisatiereserve OCW	564.789	188.781
Rente	93.154	137.015
Overlopende activa	102.646	72.424
Pensioenpremie	2.292	7.403
Overige vorderingen	6.845	5.764
	<u>2.362.969</u>	<u>1.415.673</u>

De post te ontvangen baten uit fondsenwerving bestaat uit te ontvangen legaten en nalatenschappen voor een bedrag van € 1.468.138.

De egalisatiereserve OCW (2013) bestaat uit een te vorderen bedrag met betrekking tot een afgesloten contract over de toekomstige opvang, verzorging en herplaatsing van proefdieren.

Op basis van een convenant, d.d. 3 juni 2003, afgesloten met het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen namens de Staat der Nederlanden, wordt gedurende 30 jaar een vast jaarlijks bedrag aan subsidie ontvangen voor de opvang van chimpansees welke proefdier zijn geweest.

De ontvangen subsidie minus de bestedingen ten behoeve van de opvang van de chimpansees wordt in de egalisereserve OCW verantwoord uit hoofde van vorderingen in verband met de verzorging van deze dieren in toekomstige jaren. Jaarlijks worden de werkelijke uitgaven getoetst aan de toegezegde subsidie, gerealiseerde voordelen of nadelen worden verantwoord via de egalisereserve OCW.

Onder de post overlopende activa zijn de volgende posten opgenomen:

– vooruitbetaalde kosten	€ 36.943
– debiteuren	€ 31.858
– te ontvangen bedragen	€ 24.930
– depot NL post	€ 8.915

7. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn weggezet op direct opvraagbare spaarrekeningen bij diverse bankinstellingen.

PASSIVA

8. RESERVES

	2013	2012
	€	€
9. Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	5.232.804	4.368.052
Mutatie boekjaar	3.719.595	864.752
Boekwaarde per 31 december	<u>8.952.399</u>	<u>5.232.804</u>

Stichting AAP heeft zich ten doel gesteld, conform de VFI-richtlijn, een continuïteitsreserve aan te houden van maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie (exclusief afschrijvingen).

De continuïteitsreserve mag derhalve maximaal € 10.500.340 bedragen.

De realisatie per ultimo 2013 betreft 1,27 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	€	€
10. Reserve financiering activa doelstelling		
Saldo per 1 januari	8.575.213	7.645.505
Mutatie boekjaar	1.992.502	929.708
Saldo per 31 december	<u><u>10.567.715</u></u>	<u><u>8.575.213</u></u>

De reserve financiering activa doelstelling is een reserve ter grootte van de boekwaarde van de gebouwen voor de doelstelling per ultimo 2013 en is voor het eerst gevormd in 2009. Deze reserve is niet vrij besteedbaar voor Stichting AAP, omdat dit vermogen is vastgelegd in gebouwen voor de doelstelling.

	<u>Uitbreiding Europa</u>	<u>Renovatie/ Nieuwbouw Gebouwen</u>	<u>Life Time Care- reserve AAP Primadomus</u>	<u>Gebouwen Primadomus</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€	€
11. Bestemmingsreserves					
Stand 31 december 2012	50.000	4.194.732	899.572	3.349.046	8.493.350
Mutatie boekjaar	-50.000	-2.069.732	-899.572	-1.167.716	-4.187.020
Saldo per 31 december 2013	<u><u>0</u></u>	<u><u>2.125.000</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>2.181.330</u></u>	<u><u>4.306.330</u></u>

Uitbreiding Europa

Het bestuur heeft besloten de Europese uitbreiding te concentreren op Nederland en Spanje. Daarmee komt de bestemmingsreserve voor het realiseren van faciliteiten voor het verbreden van onze activiteiten in Europa te vervallen.

Renovatie/Nieuwbouw Gebouwen

Het bestuur heeft een bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van toekomstige nieuwbouw en renovaties aan de gebouwen in Almere.

Life Time Care-reserve AAP Primadomus

Het bestuur heeft besloten de bestemmingsreserve ten behoeve van de chimpansees welke worden opgevangen op onze locatie in Spanje te laten vrijvallen ten gunste van de continuïteitsreserve.

Gebouwen Primadomus

Ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de opvang, verzorging en herplaatsing van groepen dieren in de vestiging Primadomus heeft het bestuur een reserve gevormd ter grootte van de nog te realiseren investering.

12. SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

13. OVERLOPENDE PASSIVA

	<u>31 dec. 2013</u>	<u>31 dec. 2012</u>
	€	€
Vooruit ontvangen bedragen	449.150	911.868
Egalisatiereserve OCW	0	0
Borg huizen	7.250	7.550
	<u>456.400</u>	<u>919.418</u>

De vooruit ontvangen bedragen hebben voornamelijk betrekking op afgesloten contracten met betrekking tot de toekomstige opvang, verzorging en herplaatsing van proefdieren.

14. OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31 dec. 2013</u>	<u>31 dec. 2012</u>
	€	€
Nog te betalen kosten	91.682	305.489
Vakantiegeld en vakantiedagen	188.447	168.360
Overige	24.460	19.872
	<u>304.589</u>	<u>493.721</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

Nationale Postcode Loterij

De Nationale Postcode Loterij heeft in 2010 Stichting AAP te kennen gegeven de organisatie te steunen met een bedrag van € 500.000 per jaar tot en met 2015. Het jaarlijkse bedrag van € 500.000 is niet contant gemaakt.

Nalatenschappen

Stichting AAP is één van de vijf erfgenamen van een nalatenschap welke bestaat uit effecten. Hierop rust een verplichting jegens een begunstigde van jaarlijks € 40.000 geïndexeerd tot aan overlijden begunstigde. De contante waarde van de verplichting wordt voortsnog even hoog ingeschat als de waarde van de beleggingsportefeuille. De waarde van betreffende portefeuille bedroeg ultimo 2013 € 783.470 (in 2012 € 826.000).

Energiesubsidies

Stichting AAP heeft toezeggingen voor 4 energiesubsidies met betrekking tot Primadomus. De toezeggingen zijn middels schriftelijke documenten vastgelegd voor een totaalbedrag van € 56.888.

Subsidie gemeente

Een restantbedrag van € 10.000 als onderdeel van een subsidieaanvraag van € 200.000 wordt pas toegekend indien de verantwoording over de gebruikte subsidie is gedaan in de jaarrekening over 2014.

Meerjarige financiële verplichtingen

Pacht

In 2012 is met Staatsbosbeheer een pachtovereenkomst gesloten voor € 19.800 per jaar voor een periode van 30 jaar. Na een periode van 10 jaar kan de canon worden aangepast.

Opvang proefdieren

Stichting AAP heeft in opdracht van de Staat der Nederlanden de huisvesting en verzorging op zich genomen van 28 chimpansees welke proefdier zijn geweest in het Biomedical Primate Research Centre te Rijswijk. Het aantal te verzorgen dieren per ultimo 2013 is 28.

In het Convenant zijn de overdracht, huisvesting, verzorging en behandeling van de chimpansees van het BPRC vastgelegd. Het Convenant is op 3 juni 2003 namens de Staat der Nederlanden ondertekend door de Minister van Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen (OCW) mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

De verwachting is dat de verzorging van deze chimpansees tot circa 2036 duurt.

Stichting AAP verkrijgt van het ministerie van OCW hiervoor gedurende 30 jaar een vergoeding. Het complex is in 2006 in gebruik genomen.

Contractuele verplichtingen

De waarde van de contractuele verplichtingen voor 2014 bedraagt € 513.000.

De waarde van de contractuele verplichtingen voor de periode 2015-2017 bedraagt € 203.000.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

	Realisatie 2013	Begroot 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
15. Baten uit eigen fondsenwerving			
Donaties	2.448.004	2.357.000	2.216.668
Legaten / nalatenschappen	3.087.446	1.600.000	1.809.826
Adopties particulier	482.300	520.000	519.395
Geormerkte donaties	65.486	50.000	496.225
Opbrengst Air Miles	378.485	425.000	389.102
Lijfrentescheking	168.026	125.000	128.486
Mailingen / acties	87.756	200.000	90.841
Opbrengst cartridges	75.649	60.000	69.390
Opbrengst mobieltjes	52.241	50.000	55.250
Sponsoring in natura	25.000	25.000	25.000
Primadomus	70.048	15.000	12.449
Bedrijfsadopties	1.766	5.000	15.315
Incidentele sponsoring	3.481	5.000	1.299
Bedrijfssponsoring alg. / project	6.160	10.000	0
	6.951.848	5.447.000	5.829.246
16. Baten uit acties door derden			
Nationale Postcode Loterij	500.000	500.000	500.000
Aandeel acties derden	18.002	45.000	18.056
Overige fondsen	42.105	55.000	5.531
	560.107	600.000	523.587
17. Subsidies van overheden			
Ministerie van OCW, dekking exploitatiekosten	1.392.008	1.073.308	1.336.806
Gemeentelijke subsidie	190.000	0	0
Europese subsidie	56.702	57.000	0
	1.638.709	1.130.308	1.336.806
18. Baten uit beleggingen			
Rentebaten	107.467	105.045	154.918
Gerealiseerde winst	1.096	13.500	2.131
Gerealiseerd verlies	-5.853	0	0
Ongerealiseerde winst	489	0	15.295
Ongerealiseerd verlies	-12.727	0	0
Ontvangen dividend/rente obligaties	25.136	20.627	29.963
Kosten effecten	0	0	0
Netto beleggingsresultaat	115.607	139.172	202.307

	Realisatie 2013	Begroot 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
19. Overige baten			
Declaraties verzorgingskosten	719.764	374.112	727.441
Bijzondere baten	0	0	54.935
Educatie / lidmaatschappen	7.820	10.000	6.440
Verhuur Blauwe Kantoor	25.362	25.000	6.250
Verhuur Viscontistraat / beheerderswoning	2.800	7.200	6.050
Resultaat verkoop artikelen	25.319	12.000	4.600
Overige baten	50.710	10.400	121.722
	<u>831.775</u>	<u>438.712</u>	<u>927.438</u>

In overige baten is onder andere opgenomen een bedrag van € 47.113 aan bedrijfskortingen.

20. LASTEN

	Realisatie 2013	Begroot 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
21. Personeelskosten			
Salarissen	2.622.653	2.658.557	2.215.858
Sociale lasten	464.597	506.392	437.203
Pensioenlasten	209.070	215.460	156.469
Overige personeelskosten	680.206	704.073	549.442
	<u>3.976.526</u>	<u>4.084.482</u>	<u>3.358.972</u>
Loonkostensubsidies	-21.717	-9.300	-22.240
	<u>3.954.809</u>	<u>4.075.182</u>	<u>3.336.732</u>
Personeelsleden in aantallen (incl. Primadomus)			
Regulier betaalde medewerkers	100	107	91
I / d-regeling	2	2	2
	<u>102</u>	<u>109</u>	<u>93</u>
Personeelsleden in fulltime equivalenten			
Regulier betaalde medewerkers	78	81	71
I / d-regeling	2	2	2
	<u>80</u>	<u>83</u>	<u>73</u>

In 2013 waren er gemiddeld 204 vrijwilligers aan AAP verbonden, in 2012 waren dit er 139. Dat is ongeveer 51 full-time equivalenten.

BEZOLDIGING BESTUUR

Naam	David van Gennep	
Functie	Directeur / bestuurder	
Dienstverband		
Aard (looptijd)	Onbepaald	
Uren	38	
Parttime percentage	95	
Periode	1 januari - 31 december	
Bezoldiging (€)		
Jaarinkomen		
Brutoloon / salaris	57.162	
Vakantiegeld	4.565	
Eindejaarsuitkering	104	
Jubileumuitkering	0	
Variabel jaarinkomen	0	
		61.831
SV lasten (wg deel)		8.965
Belastbare vergoedingen / bijtellingen		0
Pensioenlasten (wg deel)		4.727
Overige beloningen op termijn		0
Uitkeringen beëindiging dienstverband		0
Totaal 2013		75.523
Totaal 2012		75.319

SPECIFICATIE EN VERDELING KOSTEN NAAR BESTEMMING 2013

BESTEMMING	DOELSTELLING			
	LASTEN	Opvang, verzorging en herplaatsing	Primadomus	Preventie
	€	€	€	€
Publiciteit en communicatie	27.321	4.848	672.115	
Personeelskosten	2.335.178	385.932	541.459	90.027
Opvang en rehabilitatie	693.350	74.401		
Huisvestingskosten	418.590	97.448	97.059	16.138
Kantoor- en algemene kosten	290.714	65.927	67.408	11.208
Kosten Raad van Toezicht				
Afschrijving en rente	1.205.088	318.702	21.484	3.572
Totaal	4.970.241	947.258	1.399.525	120.945

Toelichting op kostenverdeling

De kosten van de werkorganisatie worden toegerekend op basis van een verdeelsleutel die is gebaseerd op de tijdsbesteding van contractueel gebonden medewerkers. AAP kiest ervoor deze verdeelsleutel, daar waar kosten niet direct kunnen worden toegewezen, consistent toe te passen op de toerekening van alle kosten.

WERVING BATEN

Eigen fondsen- werving	Acties derden	Beheer en administratie	Realisatie 2013	Begroot 2013	Realisatie 2012
€	€	€	€	€	€
325.973			1.030.256	1.698.929	915.980
348.493	22.843	230.876	3.954.809	4.075.181	3.336.732
			767.750	699.243	505.241
62.469	4.095	41.385	737.184	551.430	628.102
43.385	2.844	8.097	489.582	582.011	526.630
		20.646	20.646	17.000	10.994
13.828	906	9.161	1.572.742	1.674.765	1.356.828
<u>794.147</u>	<u>30.688</u>	<u>310.165</u>	<u>8.572.969</u>	<u>9.298.559</u>	<u>7.280.507</u>

KENGETALLEN

	<u>Realisatie 2013</u>	<u>Begroot 2013</u>	<u>Realisatie 2012</u>
A. Besteed aan doelstelling in procenten van de baten	73,7%	99,7%	69,2%
B. Kosten eigen fondsenwerving in procenten van de baten uit eigen fondsenwerving	11,4%	20,6%	14,2%
C. Kosten beheer en administratie in procenten van de som der lasten	3,6%	4,2%	4,2%
D. Besteed aan doelstelling in procenten van de som der lasten	86,8%	83,1%	83,9%

A. Het kengetal besteed aan de doelstelling in procenten van de baten is lager dan begroot omdat de gerealiseerde totale som van de baten hoger is dan begroot. De hogere baten bestaan voornamelijk uit nalatenschappen, geormerkte donaties en vrijkomende gelden voor de verzorging van proefdieren.

De gelden die besteed zijn aan de doelstelling zijn vrijwel gelijk aan de begrote gelden.

Alleen door hogere baten blijft dit kengetal achter bij de begroting.

B. Ook het kengetal kosten eigen fondsenwerving in procenten van de baten uit fondsenwerving is lager dan begroot omdat de kosten lager zijn dan begroot terwijl de gerealiseerde baten uit eigen fondsenwerving € 1,1 miljoen hoger zijn dan begroot door legaten en nalatenschappen.

C. De beheer- en administratiekosten worden uitgedrukt als percentage van de totale kosten. AAP hanteert 5% als norm. Het begrote percentage voor 2013 bedroeg 4,2% ten opzichte van 3,6% gerealiseerd. Dit kengetal is in 2013 lager dan begroot doordat de totale kosten lager zijn dan begroot, terwijl ook de gerealiseerde beheer-en administratiekosten lager zijn dan begroot.

D. Het totaal van de bestedingen aan de doelstelling wordt uitgedrukt als percentage van de som der lasten. Totaal besteed aan de doelstelling is 354k lager dan begroot, terwijl de totale som der lasten 726k lager is dan begroot. Daardoor wordt verhoudingsgewijs meer besteed aan de doelstelling.

RESULTAAT SPAAR- EN BELEGGINGSVORMEN

	2013	2012	2011	2010	2009
	€	€	€	€	€
Beleggingen					
Dividend	25.136	29.963	32.155	29.890	30.896
Gerealiseerd koersresultaat	-4.757	2.131	20		-30
Ongerealiseerd koersresultaat	-12.238	15.295	-9.467	12.888	43.687
Bruto beleggingsresultaat	8.141	47.389	22.708	42.778	74.553
Kosten beleggingen	2.016	1.481	1.239	1.272	992
Netto beleggingsresultaat	6.125	45.908	21.469	41.505	73.561
Rendement beleggingen					
Gemiddeld rendement per jaar	1,23%	6,87%	2,96%	5,66%	10,57%
Netto resultaat liquide middelen					
Spaarrekeningen en deposito's	107.467	154.918	173.736	165.231	241.823
Gemiddelde rendement beleggingen 2009-2013 in %			5,46%		
Gemiddelde rendement beleggingen 2009-2013 in €			€ 37.714		
Gemiddeld netto resultaat liquide middelen 2009-2013 in €			€ 168.635		

VERSCHILLENANALYSE

Toelichting op de balanspositie 2013 versus 2012

Aan de activazijde zien we een stijging van de materiële vaste activa doordat in 2013 de investeringen hoger zijn dan de afschrijvingen.

De financiële vaste activa zijn voornamelijk gedaald door het vrijvallen van staatsobligaties.

De liquide middelen zijn afgenomen met name door investeringen in de gebouwen voor de doelstelling alsmede door een lagere operationele kasstroom door toegenomen betalingen aan leveranciers en werknemers.

De vorderingen zijn toegenomen ten opzichte van 2012 door stijging van de post nog te ontvangen legaten, toegenomen egalisatiereserve OCW en vordering Air Miles.

Aan de passivazijde stijgen de reserves door het positieve resultaat in 2013.

De schulden op korte termijn zijn gedaald door afname crediteuren, minder vooruitontvangen bedragen en hogere nog te betalen kosten.

Toelichting op realisatie 2013 ten opzichte van de begroting 2013

In 2013 zijn de totale baten hoger dan begroot. De baten uit eigen fondsenwerving zijn met name hoger door de opbrengsten uit legaten en nalatenschappen (€ 1.487.000) en de geormerkte donaties (€ 205.000).

De baten van de subsidies van overheden zijn € 319.000 hoger dan begroot, doordat de daadwerkelijke kosten voor geïnfecteerde chimpansees hoger zijn dan begroot. Zoals vastgelegd in het convenant van 3 juni 2003 wordt het verschil tussen de baten van de subsidie en de werkelijk ontvangen subsidie opgenomen in een egalisatiereserve OCW.

Verder zijn de overige baten hoger dan begroot door de vrijval van gelden die vooruitontvangen zijn in verband met de verzorging van proefdieren.

De totale lasten zijn lager dan de begroting (zie specificatie volgende pagina).

Doordat de baten hoger zijn dan begroot en de lasten lager, is het resultaat hoger dan begroot.

Toelichting op het kasstroomoverzicht 2013

De kasstroom uit operationele activiteiten is hoger dan begroot door één grote nalatenschap (€ 1,1 miljoen), en door lagere betaling aan leveranciers en werknemers.

De kasstroom uit investeringsactiviteiten is lager dan begroot, doordat geplande investeringen in 2013 zijn vertraagd en in 2014 afgerond zullen worden.

De netto kasstroom is met name negatief door de investeringen die gedaan zijn, met een dalend saldo van de liquide middelen ten opzichte van 2012 tot gevolg.

Overschot

Het overschot 2013 ad € 1.525.077 is € 3.068.445 hoger dan begroot.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn:

	€	%
Baten uit eigen fondsenwerving	1.504.848	27,6
Overige baten	393.063	89,6
Besteed aan werving baten	350.541	-29,8
Doelstelling Preventie	349.044	-20,0
Subsidies van overheden	508.401	45,0
Kosten beheer en administratie	83.917	-21,3
Doelstelling opvang, verzorging en herplaatsing	64.357	-1,3
Doelstelling Primadomus	-117.229	14,1
Baten uit acties door derden	-39.893	-6,6
Baten uit beleggingen	-23.565	-16,9
Doelstelling Projecten	-5.039	4,3
Per saldo hoger overschot dan begroot	<u><u>3.068.445</u></u>	<u><u>-199,8</u></u>

De baten uit fondsenwerving zijn € 1,5 miljoen hoger dan begroot door met name hogere legaten en nalatenschappen.

Verder zijn de overige baten hoger dan begroot door de vrijval van gelden die vooruitontvangen zijn in verband met de verzorging van proefdieren.

Kosten

De belangrijkste afwijkingen van de kosten ten opzichte van begroot zijn:

	€	%
Huisvestingskosten hoger dan begroot	185.754	33,7
Opvang en herplaatsing hoger dan begroot	68.507	9,8
Kosten Raad van Toezicht hoger dan begroot	3.646	21,4
Publiciteit en communicatie lager dan begroot	-668.673	-39,4
Personeelskosten lager dan begroot	-120.372	-3,0
Afschrijving en rente lager dan begroot	-102.023	-6,1
Kantoor- en algemene kosten lager dan begroot	-92.429	-15,9
Per saldo lager	<u><u>-725.590</u></u>	<u><u>-7,8</u></u>

De kosten zijn per saldo lager dan begroot.

De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot door hoge kosten in verband met dakreparaties van het Chimpansee-complex, deze kosten zijn hoger dan begroot door een lopende garantieclaim.

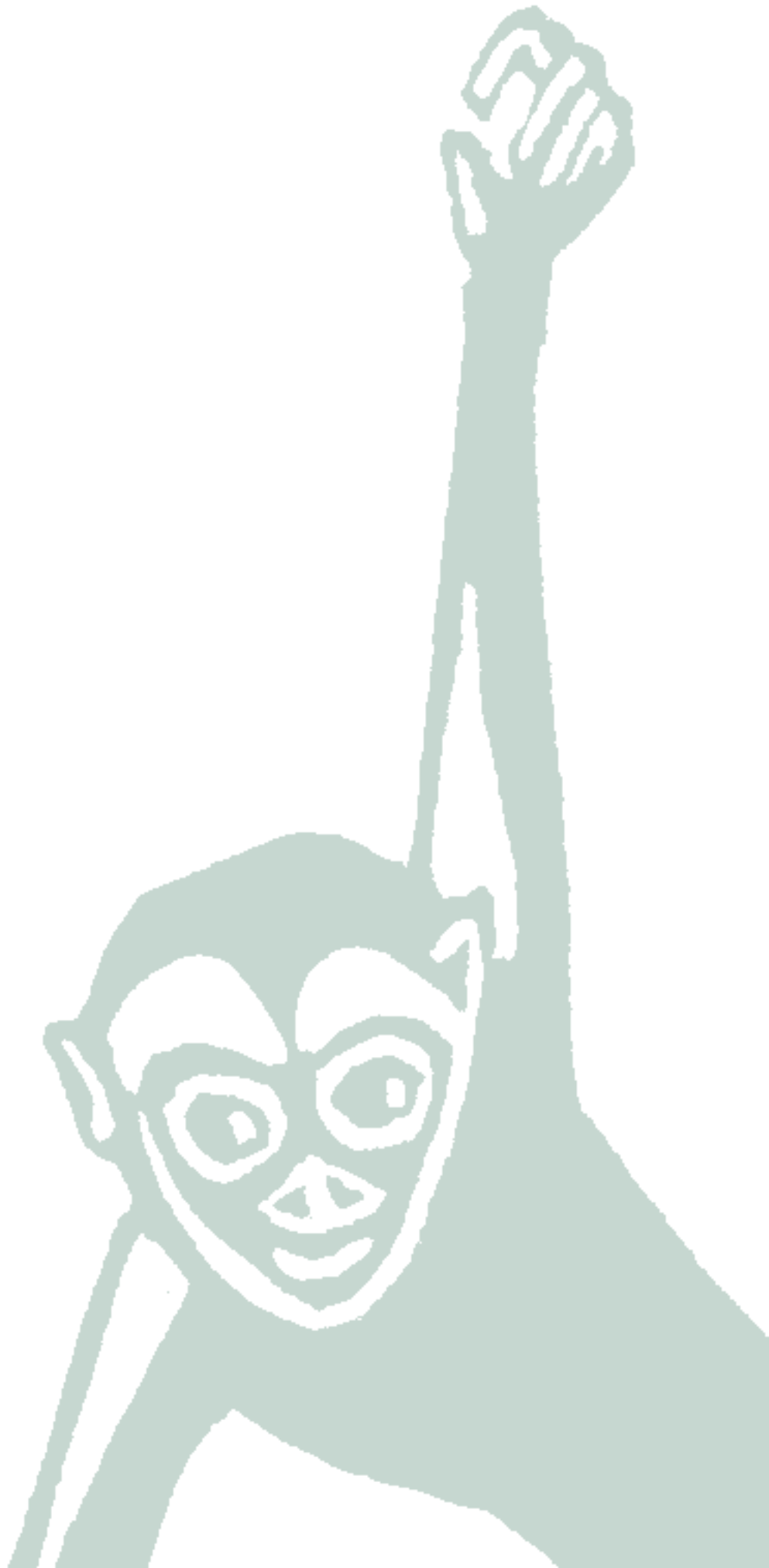
De kosten van publiciteit en communicatie zijn lager dan begroot doordat een aantal budgetten niet of slechts beperkt zijn aangewend, met name een geplande TV-serie is komen te vervallen.

Almere, 27 maart 2014

*Directeur-bestuurder
D.R.O. van Gennep*

Stichting AAP
Kemphaanpad 1
1358 AC Almere

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting AAP te Almere gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de

accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OOORDEEL

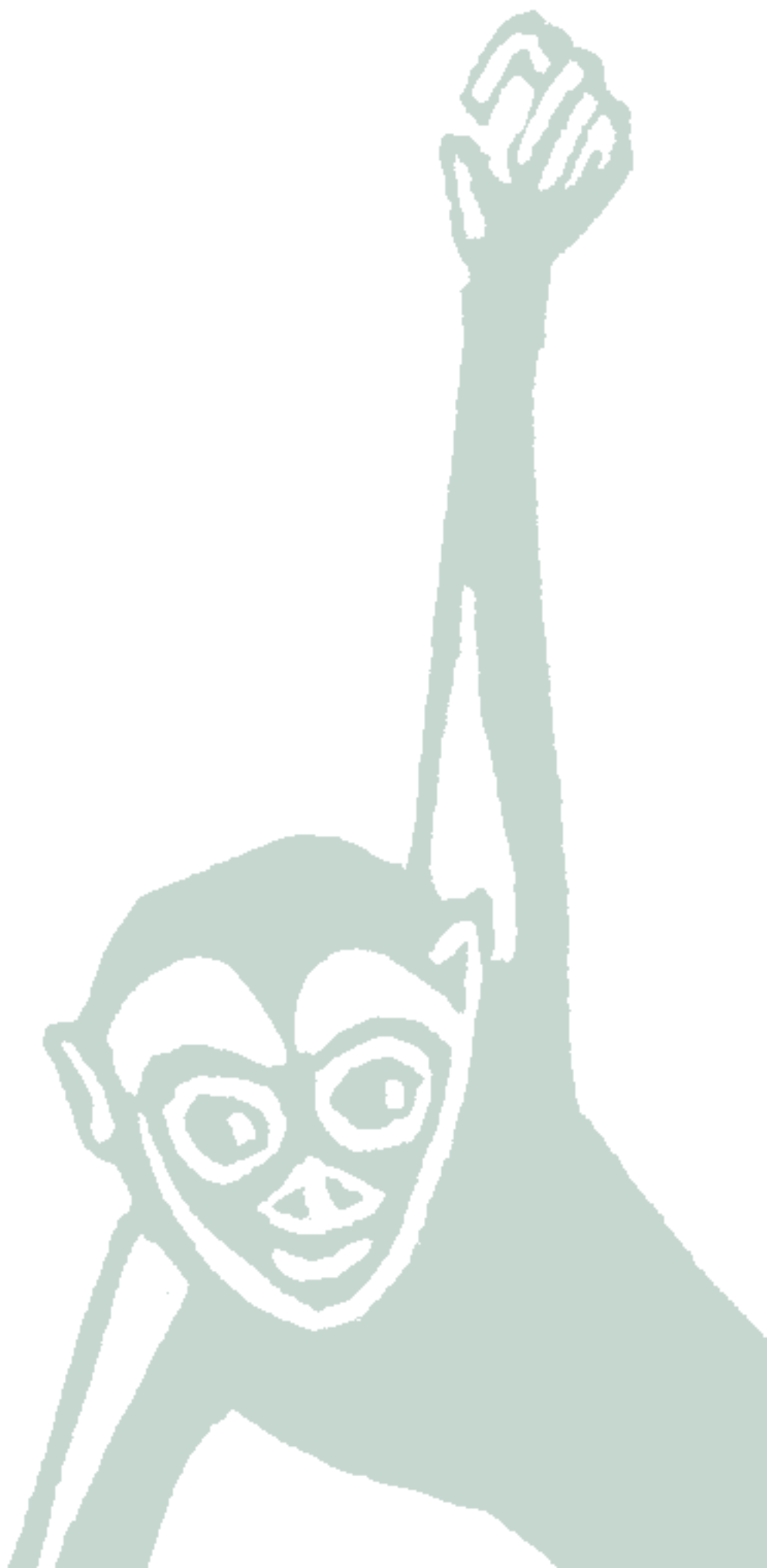
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting AAP per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving.

Utrecht, 27 maart 2014

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door M.H.A. Bauman RA

EXPLOITATIEBEGROTING 2014

EXPLOITATIEBEGROTING 2014

	Begroting 2014	Realisatie 2013
	€	€
BATEN		
Baten uit eigen fondsenwerving	5.811.000	6.951.848
Baten uit acties door derden	560.900	560.107
Subsidies van overheden	1.230.994	1.638.709
Baten uit beleggingen	116.000	115.607
Overige baten	455.020	831.775
Som van de baten	8.173.914	10.098.046
LASTEN		
Besteed aan doelstellingen		
Doelstelling opvang, verzorging en herplaatsing	5.251.449	4.970.241
Primadomus	1.154.826	947.258
Preventie	1.546.767	1.399.525
Projecten	134.520	120.945
	8.087.562	7.437.969
Besteed aan werving baten		
Kosten eigen fondsenwerving	1.058.077	794.147
Kosten acties derden	51.140	30.688
	1.109.217	824.835
Beheer en administratie		
Kosten beheer en administratie	397.447	310.165
Som der lasten	9.594.226	8.572.969
Resultaat	-1.420.312	1.525.077

De begroting 2014 is opgesteld met een resultaat dat € 357.000 positiever is dan de kaders van het vastgestelde financiële Lange Termijn Plan 2014-2018 (LTP) aangaven, namelijk € 1.777.000 negatief.

In 2014 is voor een bedrag van € 185.000 aan investeringen aan bedrijfsmiddelen voorzien (onder andere nieuwe website). In gebouwen voor de doelstelling wordt voor een bedrag van € 3,0 miljoen geïnvesteerd. In 2014 wordt er een Facility Centre gebouwd in Almere, met hierin voorzieningen zoals een centrale voerkeuken, een centrale opslag, kleedruimtes voor de diervverzorgers en ontvangstruimte voor rondleidingen. Daarnaast wordt in Primadomus gestart met de bouw van dierverblijven voor de opvang van grote katachtigen.

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEBEGROTING 2014

	Begroting 2014	Realisatie 2013
	€	€
BATEN		
<i>Baten uit eigen fondsenwerving</i>		
Donaties	2.653.500	2.448.004
Legaten / nalatenschappen	1.654.000	3.087.446
Adopties particulier	500.000	482.300
Geormerkte donaties	75.000	65.486
Opbrengst Air Miles	450.000	378.485
Lijfrentescheking	140.000	168.026
Mailingen / acties	200.000	87.756
Opbrengst cartridges	25.000	75.649
Opbrengst mobieltjes	45.000	52.241
Sponsoring in natura	25.000	25.000
Bedrijfsadopties	10.000	1.766
Primadomus	25.000	70.048
Incidentele sponsoring	5.000	3.481
Bedrijfssponsoring	3.500	6.160
	5.811.000	6.951.848
<i>Baten uit acties door derden</i>		
Nationale Postcode Loterij	500.000	500.000
Aandeel acties derden	50.000	18.002
Overige fondsen	10.900	42.105
	560.900	560.107
<i>Subsidies van overheden</i>		
Ministerie van OCW, dekking exploitatiekosten	1.176.994	1.392.008
Gemeentelijke subsidie	0	190.000
Europese subsidie	54.000	56.702
	1.230.994	1.638.709
<i>Baten uit beleggingen</i>		
Rentebaten	106.000	107.467
Resultaat beleggingen	10.000	8.140
	116.000	115.607
<i>Overige baten</i>		
Declaraties verzorgingskosten	357.520	719.764
Bijzondere baten	0	0
Educatie / lidmaatschappen	6.200	7.820
Verhuur Blauwe Kantoer	25.000	25.362
Verhuur Viscontistraat / beheerderswoning	2.400	2.800
Resultaat verkoop artikelen	2.500	25.319
Overige baten	61.400	50.710
	455.020	831.775

SPECIFICATIE EN VERDELING KOSTEN NAAR BESTEMMING BEGROTING 2014

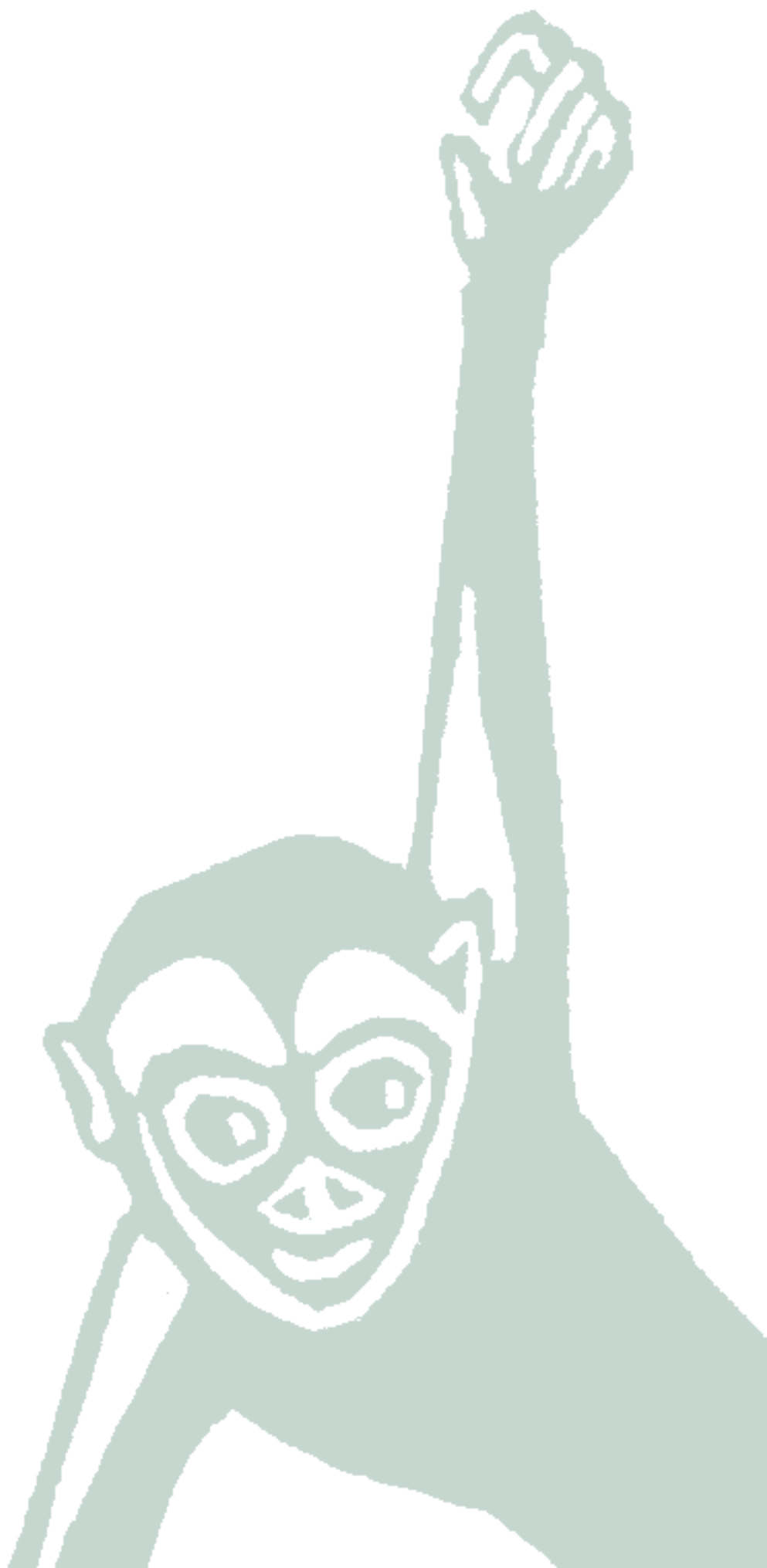
LASTEN	DOELSTELLING			
	Opvang, verzorging en herplaatsing €	Primadomus €	Preventie €	Projecten €
Publiciteit en communicatie	22.340	37.045	721.300	
Personeelskosten	2.767.234	471.441	662.263	107.924
Opvang en rehabilitatie	434.472	103.750		
Huisvestingskosten	309.771	90.763	74.135	12.081
Kantoor- en algemene kosten	306.395	80.193	73.328	11.950
Kosten Raad van Toezicht				
Afschrijving en rente	1.411.236	371.633	15.741	2.565
Totaal	5.251.449	1.154.826	1.546.767	134.520

WERVING BATEN

Eigen fondsen- werving	Acties derden	Beheer en administratie	Begroot 2014	Realisatie 2013
€	€	€	€	€
479.416			1.260.101	1.030.256
464.253	41.029	318.867	4.833.012	3.954.809
			538.222	767.750
51.970	4.593	35.695	579.008	737.184
51.403	4.543	27.306	555.118	489.582
		8.000	8.000	20.646
11.035	975	7.579	1.820.764	1.572.742
<u>1.058.077</u>	<u>51.140</u>	<u>397.447</u>	<u>9.594.226</u>	<u>8.572.969</u>

MEERJAREN OVERZICHT

BALANS (x € 1.000)	Begroting 31-12-2018	Begroting 31-12-2017	Begroting 31-12-2016	Begroting 31-12-2015	Begroting 31-12-2014
Vaste activa	7.346	9.279	11.033	12.391	14.236
Vlottende activa	8.641	7.531	7.010	7.680	8.037
Totaal activa	15.987	16.810	18.043	20.071	22.273
Continuïteitsreserve	9.533	9.010	8.536	8.401	8.443
Bestemmingsreserve	0	0	0	600	875
Reserve financiering activa doelstelling	6.277	7.441	8.961	10.337	11.977
Totaal vermogen	15.810	16.451	17.497	19.338	21.295
Schulden lange termijn	0	0	0	0	0
Schulden korte termijn	177	359	546	733	978
Totaal passiva	15.987	16.810	18.043	20.071	22.273
STAAT VAN BATEN EN LASTEN (x € 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2017	Begroting 2016	Begroting 2015	Begroting 2014
Baten					
Baten uit eigen fondsenwerving	7.560	7.267	6.685	6.258	5.811
Baten uit acties door derden	550	560	560	565	560
Subsidies van overheden	1.163	1.171	1.221	1.229	1.236
Baten uit beleggingen	21	24	34	46	69
Overige baten	139	164	170	189	189
	9.433	9.186	8.670	8.287	7.865
Lasten					
Besteed aan doelstellingen	8.349	8.545	8.851	8.662	8.115
Besteed aan werving baten	1.284	1.257	1.247	1.164	1.124
Kosten beheer en administratie	441	430	413	418	403
	10.074	10.232	10.511	10.244	9.642
Resultaat	-641	-1.046	-1.841	-1.957	-1.777
Besteed aan doelstelling als % van de baten	88,5%	93,0%	102,1%	104,5%	103,2%
Kosten eigen fondsenwerving als % van de baten eigen fondsenwerving	16,3%	16,6%	17,9%	17,8%	18,5%
Kosten beheer en administratie als % van de som der kosten	4,4%	4,2%	3,9%	4,1%	4,2%
Besteed aan doelstelling als % totale kosten	82,9%	83,5%	84,2%	84,6%	84,2%

BALANS (x € 1.000)	Actueel 31-12-2013	Actueel 31-12-2012	Actueel 31-12-2011	Actueel 31-12-2010	Actueel 31-12-2009
Vaste activa	12.904	11.317	10.650	11.442	11.996
Vlottende activa	11.993	12.828	11.897	8.821	7.553
Totaal activa	24.897	24.145	22.547	20.263	19.549
Continuïteitsreserve	8.952	5.233	4.368	2.823	2.262
Bestemmingsreserve	4.306	8.493	8.749	7.858	6.540
Reserve financiering activa doelstelling	10.568	8.575	7.645	8.575	9.043
Totaal vermogen	23.826	22.301	20.762	19.256	17.845
Schulden lange termijn	0	0	0	0	104
Schulden korte termijn	1.071	1.844	1.785	1.007	1.600
Totaal passiva	24.897	24.145	22.547	20.263	19.549
STAAT VAN BATEN EN LASTEN (x € 1.000)	Actueel 2013	Actueel 2012	Actueel 2011	Actueel 2010	Actueel 2009
Baten					
Baten uit eigen fondsenwerving	6.952	5.829	5.923	5.465	5.380
Baten uit acties door derden	560	524	595	534	566
Subsidies van overheden	1.639	1.337	1.274	1.197	1.142
Baten uit beleggingen	116	202	196	208	315
Overige baten	832	927	131	146	104
	10.098	8.819	8.119	7.550	7.507
Lasten					
Besteed aan doelstellingen	7.438	6.106	5.466	5.186	5.345
Besteed aan werving baten	825	866	861	710	769
Kosten beheer en administratie	310	309	286	243	229
	8.573	7.281	6.613	6.139	6.343
Resultaat	1.525	1.539	1.506	1.411	1.164
Besteed aan doelstelling als % van de baten	73,7%	69,2%	67,3%	68,7%	71,2%
Kosten eigen fondsenwerving als % van de baten eigen fondsenwerving	11,9%	14,2%	13,9%	13,2%	13,4%
Kosten beheer en administratie als % van de som der kosten	3,6%	4,2%	4,3%	4,0%	3,6%
Besteed aan doelstelling als % van totale kosten	86,8%	83,9%	82,7%	84,5%	84,3%

KASSTROOMOVERZICHT (x € 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2017	Begroting 2016	Begroting 2015	Begroting 2014
Kasstroom uit operationele activiteiten	555	521	130	-71	-106
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0	-800	-328	-2.708
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	556	0	0	43	99
Netto kasstroom	1.111	521	-670	-356	-2.715
Saldo liquide middelen primo	4.045	3.524	4.194	4.550	7.265
Saldo liquide middelen ultimo	5.156	4.045	3.524	4.194	4.550

Toelichting op de meerjarenraming

De meerjarenraming is bijgesteld en met een jaar uitgebreid tot en met 2018.

In de bijgestelde meerjarenbegroting zijn de investeringen verwerkt in de ontwikkeling van Primadomus (Spanje) en het Facility Center (o.a. centrale voerkeuken en ontvangstruimte rondleidingen) in Almere.

Door de investering in 2012 / 2013 in de nieuwbouw van een quarantaine en primatenhal, neemt de capaciteit van de op te vangen dieren toe. Niet alleen stijgen daardoor de exploitatielasten, maar ook de personeelslasten. Ditzelfde geldt voor de verdere ontwikkeling van Primadomus. In de meerjarenbegroting is ook de noodzakelijke aanpassing aan het salarishuis van AAP opgenomen. AAP heeft de afgelopen jaren een achterstand opgelopen ten opzichte van de arbeidsmarkt. Met als gevolg dat AAP niet in staat is om tijdig de juiste professionals - die het mogelijk maken onze ambities te verwezenlijken - te werven en vervolgens te binden. Het salarishuis blijft zeer behoudend ten opzichte van de referentiemarkt(en).

Kijkend naar het totaal van baten zien we geleidelijk oplopende baten. Er is in deze meerjarenraming geen rekening gehouden met grote incidentele donaties. De investering ad 2 miljoen met betrekking tot de Europese uitbreiding zal niet gaan plaatsvinden. Daarentegen zal Primadomus verder ontwikkeld worden.

KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

	Actueel 2013	Actueel 2012	Actueel 2011	Actueel 2010	Actueel 2009
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.403	3.052	3.478	2.576	2.199
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-3.422	-2.105	-637	-790	-1.890
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	236	103	10	-201	-947
Netto kasstroom	<u>-1.783</u>	<u>1.051</u>	<u>2.851</u>	<u>1.585</u>	<u>-638</u>
Saldo liquide middelen primo	11.382	10.331	7.480	5.895	6.533
Saldo liquide middelen ultimo	<u>9.598</u>	<u>11.382</u>	<u>10.331</u>	<u>7.480</u>	<u>5.895</u>

UITLEG VAN TERMEN EN BEGRIPPEN

BALAI-richtlijn: Europese veterinaire richtlijn 92/65/EEC.

BPRC: Biomedical Primate Research Centre; een Nederlands onderzoekscentrum waar vrijwel uitsluitend onderzoek gedaan wordt met primaten als proefdier. Stond in 2006 zijn geïnfecteerde chimpansees af aan AAP nadat het gebruik van mensapen voor dierproeven in Nederland verboden werd.

Chimpanseecomplex Almere: dit in 2006 geopende centrum voor chimpansees bestaat uit drie gedeelten: de Special Care Unit voor de groep geïnfecteerde BPRC-chimpansees, een resocialisatie-eenheid voor gezonde/niet-geïnfecteerde chimpansees die nog niet in staat zijn sociaal te leven, en een quarantaineafdeling waar de nieuwe dieren ten minste drie maanden afgezonderd worden.

CITES: The Convention on International Trade in Endangered Species, ook bekend onder de naam De Conventie van Washington. Dit verdrag regelt en bevordert de duurzame handel in planten en dieren en hun producten.

De Dierencoalitie, voorheen Coalitie Red de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (Gwwd): in 2006 dreigde onder toenmalig minister Veerman de in 1993 ingevoerde Gwwd opgenomen te worden in een alomvattende wet die vooral de commerciële kant van de dierhouderij waarborgt. Deze ontwikkeling werd door verschillende organisaties als dermate bedreigend beschouwd, dat succesvol samengewerkt werd om het tij te keren.

HIER: een groot Nederlands samenwerkingsverband bestaande uit organisaties die alle beneficiënt zijn van de Nationale Postcode Loterij welke als gezamenlijk doel hebben het klimaatprobleem aan te pakken.

KPI: Key Prestatie Indicatoren.

Positieflijst: een lijst waarop staat welke dieren mogen worden gehouden, dieren die er niet op staan mogen automatisch niet worden gehouden.

Verzorgingspunten: weegfactor die betrekking heeft op de totale verzorging die een diersoort nodig heeft.